

Lärarytildning och lärare

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet Riksrevisionens styrelses redogörelse angående statens insatser för lärarkompetens (redog. RRS17) och 17 motionsyrkanden som har väckts med anledning av redogörelsen. Vidare behandlas 122 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2005 och 3 motionsyrkanden som väckts med anledning av 2 propositioner. De behandlade yrkandena tar bl.a. upp tillgången på vissa lärarkategorier, lärarytildningens struktur, utbildning i specialpedagogik, karriärmöjligheter och kompetensutveckling för lärare, lärarauktorisering och utbildningsvetenskaplig forskning.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden, bl.a. med hänvisning till tidigare ställningstaganden, pågående beredningsarbete och gällande regelverk.

I betänkandet finns tolv gemensamma reservationer från Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna, Kristdemokraterna och Centerpartiet (Allians för Sverige). Därutöver finns reservationer från ett eller flera av dessa partier samt fem reservationer från Vänsterpartiet respektive fyra reservationer från Miljöpartiet de gröna. Särskilda yttranden har lämnats av Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Utskottets överväganden	9
Riksrevisionens styrelses redogörelse angående statens insatser för lärarkompetens (redog. RRS17)	9
Tillgången på vissa lärarkategorier	18
Läraryrketens struktur m.m.	20
Specialläraryrket	23
Vissa kunskapsområden i läraryrket	25
Karriärmöjligheter och vissa kompetensutvecklingsfrågor	28
Auktorisation av lärare	30
Utbildningsvetenskaplig forskning	31
Läraryrket i övrigt	32
Andra motionsyrkanden	34
Reservationer	35
1. Lärarbehörighet, punkt 1 (m, fp, kd, c)	35
2. Kompetensutveckling för lärare, punkt 2 (m, fp, kd, c)	35
3. Lärares möjlighet att bedriva forskning, punkt 3 (m, fp, kd, c)	36
4. Kvalitetssäkring och reformering av läraryrket, punkt 4 (m, fp, kd, c)	37
5. Lärosätenas samverkan med skolhuvudmännen, punkt 5 (m, fp, kd, c)	38
6. Läraryrkets status m.m., punkt 6 (m, fp, kd, c)	38
7. Skolverkets uppföljning, utvärdering och tillsyn, punkt 7 (m, fp, kd, c)	39
8. Institut för skolnära forskning, punkt 8 (m)	40
9. Alternativa vägar till läraryrket, punkt 9 (m, fp, kd, c)	40
10. Yrkeslärare, punkt 11 (fp)	41
11. Lärare i skolan, punkt 12 (c)	41
12. Lärare i minoritetsspråk, punkt 13 (fp)	42
13. Lärare i hem- och konsumentkunskap, punkt 14 (v)	42
14. Andelen män i skolan, punkt 15 (mp)	43
15. Lektorstjänster, punkt 16 (fp)	43
16. Skolpersonal med utländsk bakgrund, punkt 17 (fp)	44
17. Skolpersonal med utländsk bakgrund, punkt 17 (kd)	44
18. Läraryrketens allmänna struktur, punkt 18 (m, fp, kd, c)	45
19. Finansieringen av den verksamhetsförlagda utbildningen, punkt 19 (kd)	46
20. Kompletterande läraryrket, punkt 20 (m, fp, kd, c)	46
21. Fristående läraryrket, punkt 21 (m)	47
22. Specialläraryrket, punkt 22 (m, fp, kd, c)	47
23. Utbildning i hur kunskap utvärderas, punkt 24 (fp)	48
24. Utbildning i skolans värdegrund m.m., punkt 25 (kd)	49
25. Kunskap om genusproblematik, punkt 26 (mp)	50
26. Karriärmöjligheter för lärare, punkt 27 (fp)	50
27. Karriärmöjligheter för lärare, punkt 27 (kd)	51

28. Karriärmöjligheter för lärare, punkt 27 (c)	51
29. Kompetensutveckling om fysisk aktivitet m.m., punkt 29 (v)	52
30. Kompetensutveckling rörande HBT-frågor, punkt 30 (v)	52
31. Kompetensutveckling rörande HBT-frågor, punkt 30 (mp)	53
32. Kompetensutveckling för lärarutbildare, punkt 31 (kd)	53
33. Auktorisation av lärare, punkt 32 (m, fp, kd, c)	54
34. Utbildningsvetenskaplig forskning, punkt 33 (v)	54
35. Lärares roll, punkt 35 (m)	55
36. Lärares roll, punkt 35 (kd)	56
37. Mentor för nytexaminerade lärare, punkt 36 (fp)	57
38. Mentor för nytexaminerade lärare, punkt 36 (kd)	57
39. Friskvård och rehabilitering för lärare, punkt 37 (fp)	58
40. Logopedier och bildkonstnärer i skolorna, punkt 38 (c)	58
41. Genuspedagoger, punkt 39 (v, mp)	59
Särskilda yttranden	60
1. Kompetensutveckling för lärare (m)	60
2. Kompetensutveckling för lärare (fp)	60
3. Förskollärare (kd)	60
4. Lärarutbildningens allmänna struktur (fp)	60
5. Lärarutbildningens allmänna struktur (fp)	60
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	62
Redogörelsen	62
Följdmotioner	62
Motioner väckta med anledning av prop. 2005/06:2	63
Motion väckt med anledning av prop. 2004/05:175	63
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005	64

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Lärarbehörighet

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub10 yrkande 1, 2005/06:Ub228, 2005/06:Ub339 yrkande 2, 2005/06:Ub345 yrkandena 9, 10, 12 och 13 samt 2005/06:Ub527.

Reservation 1 (m, fp, kd, c)

2. Kompetensutveckling för lärare

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub8 yrkande 1, 2005/06:Ub10 yrkande 2, 2005/06:Ub238 yrkandena 8 och 9, 2005/06:Ub283 yrkande 15, 2005/06:Ub339 yrkande 3, 2005/06:Ub345 yrkande 17, 2005/06:Ub426 yrkande 25 och 2005/06:Ub534 yrkande 27 och lägger redogörelse 2005/06:RRS17 till handlingarna.

Reservation 2 (m, fp, kd, c)

3. Lärares möjlighet att bedriva forskning

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub8 yrkande 2, 2005/06:Ub10 yrkande 3, 2005/06:Ub339 yrkande 15 och 2005/06:Ub534 yrkande 12.

Reservation 3 (m, fp, kd, c)

4. Kvalitetssäkring och reformering av lärarutbildningen

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub10 yrkandena 4–8, 2005/06:Ub339 yrkandena 6 och 10 samt 2005/06:Ub426 yrkande 23.

Reservation 4 (m, fp, kd, c)

5. Lärosätenas samverkan med skolhuvudmännen

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub10 yrkande 9.

Reservation 5 (m, fp, kd, c)

6. Läraryrkets status m.m.

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub10 yrkande 10.

Reservation 6 (m, fp, kd, c)

7. Skolverkets uppföljning, utvärdering och tillsyn

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub10 yrkandena 11–13.

Reservation 7 (m, fp, kd, c)

8. Institut för skolnära forskning

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub8 yrkande 3 och 2005/06:Ub339 yrkande 16.

Reservation 8 (m)

9. Alternativa vägar till läraryrket

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub9, 2005/06:Ub339 yrkandena 13 och 14, 2005/06:Ub345 yrkande 8, 2005/06:Ub462 och 2005/06:Ub534 yrkande 17.

Reservation 9 (m, fp, kd, c)

10. Tillgången på vissa lärarkategorier

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub590 yrkande 25.

11. Yrkeslärare

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub534 yrkande 18 och 2005/06:Ub578.

Reservation 10 (fp)

12. Lärare i skolan

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub426 yrkande 22.

Reservation 11 (c)

13. Lärare i minoritetsspråk

Riksdagen avslår motion 2005/06:Kr6 yrkande 6.

Reservation 12 (fp)

14. Lärare i hem- och konsumentkunskap

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub326 yrkande 4.

Reservation 13 (v)

15. Andelen män i skolan

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub428 yrkande 29.

Reservation 14 (mp)

16. Lektorstjänster

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub345 yrkande 16 och 2005/06:Ub363.

Reservation 15 (fp)

17. Skolpersonal med utländsk bakgrund

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub345 yrkande 7, 2005/06:Ub477 och 2005/06:Ub534 yrkande 26.

Reservation 16 (fp)

Reservation 17 (kd)

18. Lärarutbildningens allmänna struktur

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub339 yrkandena 7–9, 2005/06:Ub345 yrkandena 1 och 3–5, 2005/06:Ub534 yrkandena 2–4 och 8–10 samt 2005/06:N443 yrkande 55.

Reservation 18 (m, fp, kd, c)

19. Finansieringen av den verksamhetsförlagda utbildningen

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub534 yrkande 7.

Reservation 19 (kd)

20. Kompletterande lärarutbildning

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub345 yrkande 6 och 2005/06:Ub534 yrkande 16.

Reservation 20 (m, fp, kd, c)

21. Fristående lärarutbildningar

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub339 yrkande 12.

Reservation 21 (m)

22. Speciallärarutbildning

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub339 yrkande 11, 2005/06:Ub344 yrkande 20, 2005/06:Ub345 yrkande 2, 2005/06:Ub426 yrkande 27, 2005/06:Ub534 yrkande 19 och 2005/06:Ub593 yrkande 4.

Reservation 22 (m, fp, kd, c)

23. Vissa kunskapsområden i lärarutbildningen

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:K341 yrkande 4, 2005/06:Ju476 yrkande 2, 2005/06:L342 yrkande 17, 2005/06:So550 yrkande 2, 2005/06:Kr5 yrkande 2, 2005/06:Ub279 yrkande 4, 2005/06:Ub315 yrkande 3, 2005/06:Ub368 yrkande 3, 2005/06:Ub376, 2005/06:Ub384 yrkandena 1 och 2, 2005/06:Ub386 yrkande 1, 2005/06:Ub471, 2005/06:Ub485 yrkande 1, 2005/06:Ub491 yrkande 1, 2005/06:Ub567 och 2005/06:T1 yrkande 24.

24. Utbildning i hur kunskap utvärderas

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub344 yrkande 11.

Reservation 23 (fp)

25. Utbildning i skolans värdegrund m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub305 yrkande 1, 2005/06:Ub534 yrkandena 1, 5 och 6, 2005/06:Ub535 yrkande 15 och 2005/06:Ub591 yrkande 1.

Reservation 24 (kd)

26. Kunskap om genusproblematik

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub315 yrkande 6, 2005/06:Ub428 yrkande 28 och 2005/06:Ub575 yrkande 1.

Reservation 25 (mp)

27. Karriärmöjligheter för lärare

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub345 yrkande 18, 2005/06:Ub426 yrkande 26 och 2005/06:Ub534 yrkande 21.

Reservation 26 (fp)

Reservation 27 (kd)

Reservation 28 (c)

28. Kompetensutveckling för lärare

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub386 yrkande 4 och 2005/06:Ub493.

29. Kompetensutveckling om fysisk aktivitet m.m.

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub354 yrkande 9.

Reservation 29 (v)

30. Kompetensutveckling rörande HBT-frågor

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:L341 yrkande 9, 2005/06:L375 yrkande 32, 2005/06:Ub428 yrkande 31 och 2005/06:Ub572 yrkande 1.

Reservation 30 (v)

Reservation 31 (mp)

31. Kompetensutveckling för lärarutbildare

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub534 yrkande 11.

Reservation 32 (kd)

32. Auktorisation av lärare

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub255 yrkande 8, 2005/06:Ub279 yrkande 5, 2005/06:Ub339 yrkande 5, 2005/06:Ub345 yrkande 14, 2005/06:Ub426 yrkande 29, 2005/06:Ub534 yrkande 23 och 2005/06:Ub587 yrkande 28.

Reservation 33 (m, fp, kd, c)

33. Utbildningsvetenskaplig forskning

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub490 yrkandena 2 och 6.

Reservation 34 (v)

34. Läraryrket i övrigt

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub219 och 2005/06:Ub332.

35. Lärarens roll

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub339 yrkandena 1 och 4 samt 2005/06:Ub534 yrkande 24.

Reservation 35 (m)

Reservation 36 (kd)

36. Mentor för nyutexaminerade lärare

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub345 yrkande 15 och 2005/06:Ub534 yrkande 22.

Reservation 37 (fp)

Reservation 38 (kd)

37. Friskvård och rehabilitering för lärare

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub345 yrkande 29.

Reservation 39 (fp)

38. Logopedier och bildkonstnärer i skolorna

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub426 yrkandena 28 och 46.

Reservation 40 (c)

39. Genuspedagoger

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub428 yrkande 27 och 2005/06:Ub519.

Reservation 41 (v, mp)

40. Andra motionsyrkanden

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub245 yrkande 2, 2005/06:Ub324 yrkande 2, 2005/06:Ub419, 2005/06:Ub502 och 2005/06:Ub509 yrkande 3.

Stockholm den 6 april 2006

På utbildningsutskottets vägnar

Jan Björkman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jan Björkman (s), Britt-Marie Danestig (v), Ulf Nilsson (fp), Majléne Westerlund Panke (s), Sten Tolgfors (m), Agneta Lundberg (s), Nils-Erik Söderqvist (s), Louise Malmström (s), Margareta Pålsson (m), Sören Wibe (s), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c), Mikael Damberg (s), Peter Danielsson (m), Christer Adelsbo (s), Mikaela Valtersson (mp) och Torsten Lindström (kd).

Utskottets överväganden

Utskottet tar först upp Riksrevisionens styrelses redogörelse angående statens insatser för lärarkompetens (redog. RRS17) och utskottet behandlar i det sammanhanget motioner som väckts med anledning av redogörelsen. Utskottet tar även upp motioner från den allmänna motionstiden som behandlar motsvarande frågor. Övriga motioner från den allmänna motions-tiden 2005 liksom några motioner som avlämnats med anledning av två propositioner tas upp i den senare delen av betänkandet.

Riksrevisionens styrelses redogörelse angående statens insatser för lärarkompetens (redog. RRS17)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör lägga Riksrevisionens styrelses redogörelse till handlingarna och avslå motionsyrkanden om lärarbehörighet, kompetensutveckling för lärare, lärares möjlighet att bedriva forskning, kvalitetssäkring och reformering av lärarutbildningen, lärosätenas ansvar för samverkan med skolhuvudmännen, läraryrkets status, Skolverket, inrättandet av ett institut för skolnära forskning och alternativa vägar till läraryrket.

Jämför reservationerna 1 (m, fp, kd, c), 2 (m, fp, kd, c), 3 (m, fp, kd, c), 4 (m, fp, kd, c), 5 (m, fp, kd, c), 6 (m, fp, kd, c), 7 (m, fp, kd, c), 8 (m) och 9 (m, fp, kd, c).

Riksrevisionens redogörelse

Riksrevisionen har granskat de insatser som staten genomför för att undervisningen i skolan skall bedrivas av lärare med rätt utbildning. Resultatet har redovisats i rapporten Rätt utbildning för undervisningen (RiR 2005:19). Enligt Riksrevisionens granskning har de statliga insatserna varit otillräckliga för att huvudmän och skolor skall använda lärare med rätt utbildning. Många lärare saknar således rätt utbildning, något som enligt rapporten innebär betydande risker för att kvaliteten på undervisningen och elevernas resultat blir sämre än de annars skulle vara. Andra slutsatser är att statens krav på lärarnas utbildning är otydliga och att den statliga kontrollen är bristfällig. Ett huvudresultat av granskningen är att det finns betydande risker för att skolans nationella likvärdighet inte kan säkerställas.

Riksrevisionens styrelse lägger i sin redogörelse angående statens insatser för lärarkompetens (redog. RRS17) inte fram några förslag för riksdagen. Styrelsen anser dock att granskningsresultaten bör övervägas och prövas av riksdagen mot bakgrund av att den svenska skolan skall vara likvärdig. Styrelsen förordar att riksdagen överväger en översyn av skollagens krav på utbildning av lärare. Enligt styrelsen är det också angeläget att regeringen för riksdagen redovisar pågående arbete med att förändra nuvarande resursfördelningssystem för högskoleutbildning i syfte att skapa bättre balans mellan arbetsmarknadens behov och studenternas efterfrågan.

Motionerna

Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet (Allians för Sverige) anför i motion 2005/06:Ub10 yrkande 1 att begreppet ”behörig” måste definieras tydligare i skollagen. Det är otillräckligt att tala om **lärarbehörighet** enbart i betydelsen av avklarad lärarutbildning. För behörighet skall läraren ha adekvat utbildning för det ämne och de skolår som undervisningen avser. Endast behöriga lärare skall kunna tillsvidareanställas. Om det inte finns en behörig lärare att tillgå får en obehörig lärare visstidsanställas. Den som är obehörig skall genomföra sin undervisning under överinseende av en behörig lärare. Samma behörighetskrav skall gälla för såväl kommunala som fristående skolor.

Moderaterna konstaterar i motion 2005/06:Ub339 (m) yrkande 2 att det är helt otillräckligt att tala om lärares ”behörighet” i termer enbart av lärarutbildning. Lärare som undervisar i skolan skall ha såväl lärarutbildning i undervisningsämnet/-ämnena som en inriktning mot relevant skolform.

Folkpartiet anser i motion 2005/06:Ub345 att det bör införas ett förbud mot att tillsvidareanställa obehöriga lärare (yrkande 9) och att obehöriga lärare endast skall kunna visstidsanställas under ett läsår (yrkande 10). Huvudmän som bryter mot behörighetsbestämmelserna skall kunna åläggas sanktioner (yrkande 12). Vidare skall enligt motionärerna behörighetsbegreppet skärpas i lagstiftningen så att både pedagogisk behörighet och ämnesbehörighet skall krävas för att lärare skall anses behörig (yrkande 13).

I motion 2005/06:Ub228 (m) påtalas att många av dagens fast anställda lärare saknar lärarexamen. Därför bör behörighetsreglerna för lärare återinföras.

I motion 2005/06:Ub527 (s) tar motionärerna upp vikten av behöriga lärare i skolan. Enligt motionärerna anställs alltfler obehöriga lärare. Regeringen bör därför se över skollagen och stärka tillsynen av skolhuvudmännen.

Ett antal motioner berör frågor om **kompetensutveckling** för lärare.

Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet (Allians för Sverige) begär i motion 2005/06:Ub10 en kraftfull statlig satsning som ökar lärares möjligheter till akademisk fortbildning (yrkande 2).

Moderaterna anför i motion 2005/06:Ub238 att bl.a. lärarnas kompetens behöver stärkas (yrkande 8). Det behövs därför en statlig satsning med 1 miljard kronor per år under de kommande fyra åren för lärarnas akade-

miska fortbildning (yrkande 9). Moderaterna upprepar nyssnämnda yrkanden i motion 2005/06:Ub283 yrkande 15 respektive motion 2005/06:Ub339 yrkande 3 och motion 2005/06:Ub8 yrkande 1.

Folkpartiet framför i motion 2005/06:Ub345 yrkande 17 att skolans skyldighet att erbjuda lärare fortbildning och vidareutbildning måste slås fast. En medveten plan för varje lärares ämnesfördjupning och pedagogiska fortbildning måste göras upp ute på skolorna.

Kristdemokraterna anser i motion 2005/06:Ub534 yrkande 27 att det bör föras in krav på kompetensutvecklingsplaner i skollagen.

Centerpartiet anser i motion 2005/06:Ub426 yrkande 25 att det måste vara skolans skyldighet att se till att lärarna har tillgång till fortbildning, kompetensutveckling och vidareutbildning.

Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet (Allians för Sverige) framhåller i motion 2005/06:Ub10 yrkande 3 vikten av att stärka skolans kunskapsbas och öka lärares möjlighet att **bedriva forskning**.

Moderaterna efterfrågar i motion 2005/06:Ub8 yrkande 2 ökade möjligheter för lärare att bedriva skolnära forskning. Det bidrar bl.a. till att forskningen bedrivs kring frågeställningar som är relevanta för skolans verksamhet. Yrkandet återkommer i motion 2005/06:Ub339 (m) yrkande 15.

Kristdemokraterna anser i motion 2005/06:Ub534 att det måste finnas forskningsinriktade påbyggnadskurser riktade till lärare (yrkande 12). Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet (Allians för Sverige) efterfrågar i motion 2005/06:Ub10 dels en mer specialiserad lärarutbildning (yrkande 4), dels att lärarutbildningen **kvalitetssäkras och reformeras** under de närmaste åren. Detta mot bakgrund av att lärarutbildningen inte tycks säkerställa en grundläggande likvärdighet mellan lärosätena, inte minst när det gäller innehållet i det allmänna utbildningsområdet. Förändringarna måste dock föregås av en utredning (yrkande 5). Motionärerna anför vidare att lärarutbildningen skall spegla behörighetskraven. Exempelvis är det viktigt att rektorer och huvudmän kan identifiera vilka ämnen och skolår som en lärexamen är inriktad mot (yrkande 6). Vidare är det viktigt att förtydliga centrala begrepp i lärarutbildningen, såsom "fördjupning" och "specialisering" för att förbättra lärarutbildningens likvärdighet mellan olika lärosäten (yrkande 7). Även begreppet "tvärvetenskapliga studier" är oklart och behöver förtydligas (yrkande 8).

Moderaterna anför i motion 2005/06:Ub339 att lärarutbildningen måste kvalitetssäkras (yrkande 6). Motionärerna efterfrågar vidare att Högskoleverket dels ges i uppdrag att löpande utvärdera kvaliteten i lärarutbildningen, dels ges ett långsiktigt uppdrag att regelbundet följa upp och utvärdera kvaliteten i lärarutbildningen. Lärosäten som inte klarar kvalitetskraven skall inte ges examinationsrätt (yrkande 10).

Centerpartiet vill i motion 2005/06:Ub426 yrkande 23 att det görs en översyn av lärarutbildningen.

Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet (Allians för Sverige) efterfrågar i motion 2005/06:Ub10 att **lärosätenas ansvar för samverkan med skolhuvudmännen** bör tydliggöras (yrkande 9). För att motverka bristen på utbildade och behöriga lärare anser motionärerna vidare att staten måste börja göra långsiktiga insatser för att avsevärt **förbättra läraryrkets status**. Detta skall ske genom att bl.a. resurser för löpande akademisk fortbildning tillförs, karriär- och utvecklingsmöjligheter skapas samt insatser för att koppla samman lärarna med den skolnära forskningen och utvecklingen av skolans kunskapsbas görs (yrkande 10). Motionärerna yrkar även att **Skolverket** bör utveckla uppföljningen så att lärarkompetensen i skolan kan följas upp utifrån de krav som ställs i skollagen (yrkande 11). Vidare yrkas att Skolverket låter utveckla sin inspektion så att huvudmännens och skolornas efterlevnad av skollagens utbildningskrav för lärare kontrolleras (yrkande 12). Slutligen yrkas att Skolverket låter utvärdera kompetenssituationen i skolan (yrkande 13).

Moderaterna föreslår i motion 2005/06:Ub8 yrkande 3 **inrättandet av ett institut för skolnära forskning** som ersätter Myndigheten för skolutveckling. Det sistnämnda yrkandet återkommer i motion 2005/06:Ub339 yrkande 16. Institutet skall enligt motionärerna bl.a. fördela medel utifrån vetenskapliga kriterier till skolrelevanta forskningsprojekt och sammanställa och föra ut internationella och svenska forskningsresultat med relevans för skolans verksamhet.

Ett antal motioner berör **alternativa vägar till läraryrket**.

Moderaterna anför i motion 2005/06:Ub339 att för att öppna nya vägar in i läraryrket behövs möjligheter att få sin kunskap validerad för den som har ämneskunskap, omfattande undervisningserfarenhet eller utländsk lärarutbildning (yrkande 13). Det måste även enligt motionärerna bli enklare än i dag att komplettera med den akademiska utbildning som krävs för behörighet (yrkande 14).

Folkpartiet framhåller i motion 2005/06:Ub9 att för att inte kvaliteten i undervisningen skall undermineras är det viktigt att de personer som i dag arbetar som lärare trots att de saknar lärarutbildning ges möjlighet att läsa till lärare. Det gäller såväl dem som redan har en akademisk utbildning som dem som saknar högre utbildning. Lärare som har lärarutbildning som inte motsvarar arbetsuppgifterna skall också enligt motionärerna ges möjlighet att komplettera sin utbildning så att de får rätt lärarkompetens.

Folkpartiet efterfrågar vidare i motion 2005/06:Ub345 yrkande 8 att valideringen av utländska examina skall underlättas och påskyndas så att akademiker med invandrarbakgrund kan läsa in lärarbehörighet på två terminer.

Kristdemokraterna konstaterar i motion 2005/06:Ub534 yrkande 17 att det är positivt att fler alternativa vägar in i läraryrket växer fram, såsom den särskilda lärarutbildningen (SÄL), kompletterande utbildning för utländska akademiker m.m.

I motion 2005/06:Ub462 (kd) anförs att det behövs en generell förändring av lärarutbildningen på samliga lärosäten så att de grupper som behöver kompletterings- och vidareutbildning kan få sina behov tillgodosedda.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen lägger **Riksrevisionens styrelses redogörelse** till handlingarna och avslår motionsyrkandena.

Utskottet anser att det är viktigt att de lärare som undervisar i skolan har en lärarutbildning som är inriktad mot den undervisning de svarar för. Gällande bestämmelser skall bidra till detta. Utskottet behandlar bl.a. behörighetsreglerna närmare i det följande. Utskottet utgår från att Högskoleverkets och Skolverkets kvalitetsgranskningar av lärarutbildningen respektive verksamheten i skolan har positiva effekter i detta avseende. I sammanhanget vill utskottet även erinra om beredningen av en ny skollag. Sammantaget menar utskottet att Högskoleverkets och Skolverkets kvalitetsgranskning och beredningen av den nya skollagen innebär att arbete med frågan om lärarkompetens pågår och att Riksrevisionens styrelses redogörelse inte bör föranleda något uttalande från riksdagen.

När det gäller frågan om **behöriga lärare** är skollagens (1985:1100) kompetenskrav på undervisande lärare tydligt. Skollagen föreskriver att kommunerna är skyldiga att för undervisningen använda lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva. Undantag får göras endast om personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller att det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna (2 kap. 3 §). Det kan dock inte krävas en total överensstämmelse mellan lärares utbildning och samtliga undervisningsuppgifter (prop. 1990/91:18 s. 47). Lärarutbildningen har en stor spännvidd och det finns lärarbefattningar i skolan med t.ex. ämnesövergripande eller tematiskt innehåll. Förändring av ett ämnes innehåll, liksom att skolor har olika profileringar, påverkar också en skolas behov av lärarkompetens. Regleringen i skollagen ger utrymme för huvudmännen att anställa rätt lärare för undervisningen, med beaktande av att den bästa kompetensen och kvaliteten i utbildningen skall råda. En förutsättning för detta är att läraren har både ämnesmässig och pedagogisk utbildning. Utskottet förutsätter att huvudmän och rektorer tar sitt ansvar och har kunskap att göra korrekta bedömningar och avvägningar vid anställning av lärare, där en lärarutbildad lärare alltid skall ha företräde. Utskottet vill inte föregripa det beredningsarbete för en ny skollag, där bl.a. behörighetsfrågor tas upp, som pågår i Utbildnings- och kulturdepartementet.

Kommunerna som arbetsgivare har enligt skollagen (1985:1100) skyldighet att se till att **kompetensutveckling** anordnas för den personal som har hand om utbildningen. Kommunerna skall i sammanhanget vinnlägga sig om en planering av personalens kompetensutveckling (2 kap. 7 §). Insatser för att stödja kommunerna med att utveckla skolan och läraryrket och främ-

jande av kompetensutveckling av personal inom skolväsendet sker via Myndigheten för skolutveckling. Motionärernas förslag går i vissa fall in på detaljer som i dag ankommer på arbetsgivarna. Frågan om vad som skall regleras av staten när det gäller de av kommunerna anställda lärarna och annan personal har ingått i uppdraget för 1999 års skollagskommitté (SOU 2002:121). Det betänkandet ingår som underlag för beredningen av en ny skollag. Något uttalande från riksdagen är därför inte påkallat.

Staten har under lång tid genom olika initiativ stimulerat systematiserad kunskapsuppbyggnad inom utbildningsområdet. Genom lärarutbildningen har staten ambitionen att stärka banden mellan **forskning** och praktik. Omfattande resurser tillfördes utbildningsvetenskaplig forskning genom tillkomsten av den utbildningsvetenskapliga kommittén vid Vetenskapsrådet och de resurser som hanteras där. Den utbildningsvetenskapliga kommittén och de nyligen etablerade forskarskolorna har bl.a. till syfte att stärka lärarutbildningens forskningsanknytning. De bidrar samtidigt till att bygga upp vetenskapligt grundad kunskap till stöd för läraryrket. Genom de ökade resurserna till utbildningsvetenskaplig forskning ökar möjligheterna att fler personer, som i dag är praktiskt verksamma i utbildningssystemet som forskarstuderande och senare forskare, bidrar med egna insatser i det systematiska kunskapsbyggandet. Om mer kunskap om skolverksamheten skapas av vetenskapligt skolade personer med egen lärarerfarenhet, kan läraryrkets forskningsanknytning öka. Lärarnas möjligheter till forskarutbildning och andra former av kompetensutveckling bör vara en angelägen fråga för de kommunala huvudmännen.

När det gäller frågorna om att **reformera och kvalitetssäkra** lärarutbildningen, göra den mer specialiserad och förtydliga centrala begrepp i lärarutbildningen kan konstateras att riksdagen hösten 2000 beslutade om en reformering av lärarutbildningen (prop. 1999/2000:135, bet. 2000/01:UbU3, rskr. 2000/01:5). Reformen trädde i kraft den 1 juli 2001. I budgetpropositionen för 2006 (prop. 2005/06:1 utg.omr. 16) anfördes bl.a. följande. Högskoleverket har utvärderat den nya lärarutbildningen och publicerade våren 2005 sin rapport Utvärdering av den nya lärarutbildningen vid svenska universitet och högskolor (Högskoleverket 2005:17 R). I rapporten konstaterar Högskoleverket att den genomförda förändringen av lärarutbildningen svarar mot ett behov av att komma till rätta med tidigare utbildningars tillkortakommanden. Verket konstaterar också att reformen skapat nya utmaningar: åtta utbildningar förs samman till en programutbildning och den vetenskapliga grunden förstärks liksom den yrkesförberedande utbildningen. Tvärvetenskapliga studier kompletterar ämnesstudierna och ger beredskap att arbeta okonventionellt med skolans kunskapsstoff. Lärosätenas intensiva och lojala arbete med reformen har lett till att lärarutbildningens ställning har förbättrats och blivit en gemensam angelägenhet, vilket var ett av syftena. Dessa strukturella förändringar har bidragit till att höja kvaliteten i utbildningen jämfört med tidigare. Sett till att reformprocessen hittills pågått under jämförelsevis kort tid ger den

således utrymme för ytterligare kvalitetshöjning i utbildningen. Dock pekar verket på företeelser i utbildningen som behöver korrigeras. En av reformens bärande idéer är studenternas fria val av kurser och inriktningar, vilket tillgodoses genom lärosätenas flexibilitet i utbud av kurser och inriktningar. Detta har lett till att det blivit svårt för lärosätena att skapa en naturlig progression för studenterna i utbildningen. Vidare noterar verket att den komplicerade strukturen med allmänt utbildningsområde, många olika inriktningar och specialiseringar kombinerat med verksamhetsförlagd utbildning och krav på examensarbete, gör utbildningen svåröverskådlig. Studenternas behov av studievägledning har blivit stort samtidigt som lärosätena inte avsatt tillräckliga resurser för denna, vilket bidragit till att studenter gör val som minskar deras möjlighet att få arbete. Av utvärderingen framgår också att kravnivån ofta uppfattas som låg, framför allt inom det allmänna utbildningsområdet. Verket pekar också på lärarutbildningens behov av internationalisering utifrån såväl innehåll som struktur och kommer att uppmärksamma denna fråga i sitt fortsatta arbete. Högskoleverket anser att ett flertal åtgärder behöver vidtas på olika nivåer för att den nya lärarutbildningen skall svara mot skolans behov och uppfylla de kvalitetskrav som måste ställas på den högre utbildningen. Verket ger ett antal rekommendationer till regeringen och till lärosätena. Högskoleverket kommer att följa upp resultatet av den genomförda granskningen genom en förnyad utvärdering om två år (s. 146 f.).

Regeringen redovisar i budgetpropositionen för 2006, insatser med anledning av bl.a. Högskoleverkets utvärderingar, t.ex. höjda ersättningsbelopp för vissa utbildningsområden och en ändring i examensbeskrivningen för lärarexamen i examensordningen, bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100), med syfte att garantera att examinerade lärare har relevanta kunskaper i såväl läs- och skrivinläring som matematikinläring och betygssättning (prop. 2005/06:1 utg.omr. 16 s. 131). Utskottet kan konstatera att den nya lärarutbildningen endast har funnits i några få år och att utvärderingar av den har gjort, varvid brister kommit i dager. Åtgärder, inklusive myndighetsuppdrag, har dock vidtagits för att komma till rätta med bristerna. Utskottet utgår från att Utbildnings- och kulturdepartementet noggrant följer utvecklingen av lärarutbildningen och vid behov vidtar lämpliga åtgärder för att kvalitetssäkra utbildningen. Utskottet erinrar här också om riksdagens tillkännagivande med anledning av betänkande 2005/06:UbU3. I detta betänkande anfördes bl.a. följande.

Utskottet anser, liksom regeringen, att frågan om hur **lärarexamen** skall placeras in i det nya examenssystemet inte är problemfri. Lärarutbildningen har i dag en gemensam examensbeskrivning för inriktningar av olika omfattning och kommer därmed i det nya systemet att kunna sorteras in under både grundnivå och avancerad nivå. Utskottet menar därför att lärarutbildningens inplacering i den nya strukturen bör övervägas ytterligare. Regeringen bör återkomma med förslag till lösning (s. 26).

När det gäller frågan om **lärosätenas ansvar för samverkan med kommuner/skolor**, anser såväl Högskoleverket i sin nyssnämnda utvärdering (Högskoleverket 2005:17 R, delrapport 3 s. 111 f.) som Riksrevisionen i sin rapport (Rätt utbildning för undervisningen, RiR 2005:19 s. 29 f.) att samverkan mellan de två parterna brister när det gäller utbildningens utformning, utbildningens olika inriktningar, innehållet i utbildningens olika inriktningar liksom utbildningens dimensionering. Tilläggas kan att 87 % av kommunerna anser att den nya lärarutbildningen innebär bättre samverkan med universitet och högskolor (Högskoleverket 2005:17 R, delrapport 3 s. 122).

Regeringen har som nämnts ovan mot bakgrund av Högskoleverkets utvärdering vidtagit ett antal åtgärder för att stärka kvaliteten vid landets lärarutbildningar. Utöver redan nämnda åtgärder kan nämnas att ansvariga statsråd har bjudit in rektorer för berörda lärosäten till ett möte för en generell diskussion om utvärderingens slutsatser och rekommendationer. Regeringen skall också under 2006 fortsätta arbetet med att höja kvaliteten på lärarutbildningen. Vidare har berörda lärosäten i myndighetsdialogerna ombetts att redovisa vilka specifika åtgärder som vidtagits med anledning av utvärderingen. Utskottet anser mot den redovisade bakgrunden att det inte föreligger något behov av åtgärder med anledning av nu aktuella motionsyrkanden.

När det gäller frågan om att **förbättra läraryrkets status** kan utskottet konstatera att flera åtgärder har vidtagits de senaste åren som direkt eller indirekt kan bidra till att höja läraryrkets status, dit hör bl.a. införandet av den nya lärarutbildningen. Initiativ till särskilda lärarutbildningar (SÅL) för att obehöriga lärare skall kunna komplettera sin utbildning har också tagits. Till detta skall läggas att regeringen tillsatt en utredning rörande auktorisation av lärare. Utskottet ser inte något behov av att riksdagen föreslår några åtgärder med anledning av nu aktuellt motionsyrkande.

I förordningen (2002:1160) med instruktion för **Statens skolverk** föreskrivs hur Skolverket skall granska kvaliteten i skolväsendet och följa upp och utvärdera bl.a. skolväsendet samt att verket skall bedriva tillsyn (2 och 3 §§). I regleringsbrevet för budgetåret 2006 avseende Skolverket (U2005/9498/BIA) sägs bl.a. att Skolverket senast den 1 november 2006 skall redovisa en samlad bedömning av utvecklingen inom respektive verksamhetsområde. Bedömningen skall rymma en fördjupad analys av områden som verket bedömer särskilt angelägna mot bakgrund av den uppföljning, utvärdering och utbildningsinspektion som genomförts sedan föregående samlade bedömning. Skolverket skall särskilt belysa följande områden: huvudmännens kvalitetsredovisningar utifrån hur de uppfyller kraven i förordningen (1997:702) om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. samt hur de i övrigt bedriver sitt systematiska kvalitetsarbete. Redovisningen skall avse såväl förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg som skola och vuxenutbildning. Skolverket skall vidare redovisa sin bedömning av skolornas arbete med att följa upp elevernas språk-, läs- och skrivutveck-

ling samt kunskapsutveckling i matematik, huvudmännens åtgärder för att tillgodose sina behov av lärarkompetens samt orsaker till variationer i resultat mellan olika skolor, program i gymnasieskolan, grupper av elever utifrån kön och social bakgrund samt utländsk respektive svensk bakgrund i grund- och gymnasieskolan. Utskottet konstaterar att det gällande regelverket slår fast att uppföljning, utvärdering och utbildningsinspektion utgör väsentliga delar i Skolverkets verksamhet. Frågan om Skolverkets tillsyn och sanktionsmöjligheter berörs av 1999 års skollagskommitté (SOU 2002:121 s. 479 f.) som ingår som underlag för den nya skollagen som håller på att utarbetas. Mot den bakgrunden ser utskottet inte något behov av att riksdagen föreslår några åtgärder med anledning av här aktuella motionsyrkanden.

Vad gäller frågan om inrättandet av ett **institut för skolnära forskning** som ersätter Myndigheten för skolutveckling hänvisar utskottet till de forskningsinsatser som finansieras bl.a. genom den utbildningsvetenskapliga kommittén inom Vetenskapsrådet.

Den grundläggande lärarutbildningen står för det största tillskottet av lärare till skolan. Vid sidan av denna finns även **alternativa vägar till läraryrket**. Regeringen har t.ex. tagit initiativ till särskilda utbildningsinsatser för verksamma lärare, s.k. SÄL-utbildning. Denna satsning har haft som syfte att vidareutbilda verksamma lärare som antingen helt saknar lärarutbildning eller som inte har en lärarutbildning med inriktning mot den undervisning de bedriver. Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2006 att SÄL-utbildningen skulle fortsätta med utbildning för 1 000 obehöriga yrkeslärare på gymnasiet under 2006–2008 (prop. 2005/06:1 utg.omr. 16 s. 133). Regeringen har även aviserat en särskild insats för att öka antalet lärare med inriktning mot matematik, naturvetenskap och teknik. Detta skall ske genom en kompletterande lärarutbildning om 60 poäng för personer med tillräcklig högskoleutbildning i de aktuella ämnena. Dessutom utfärdar Högskoleverket behörighetsbevis för personer med utländsk lärarexamen. Utländska akademiker har även möjlighet att komplettera en tidigare lärarutbildning för att få lärarbehörighet (prop. 2005/06:1 utg.omr. 16 s. 133). Utskottet konstaterar att det inte saknas insatser för att slussa in olika kategorier människor i läraryrket. Något uttalande från riksdagens sida med anledning av motionsyrkandena om alternativa vägar till läraryrket är inte påkallat.

Utskottet övergår nu till att behandla motioner från den allmänna motions tiden 2005 och vissa andra motioner.

Tillgången på vissa lärarkategorier

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om tillgången på yrkeslärare, fler förskollärare, fler lärare i skolan, lärare i hem- och konsumentkunskap, andelen män som arbetar i skolan, lektorer samt skolpersonal med utländsk bakgrund.

Jämför reservationerna 10 (fp), 11 (c), 12 (fp), 13 (v), 14 (mp), 15 (fp), 16 (fp) och 17 (kd).

Motionerna

Kristdemokraterna framhåller i motion 2005/06:Ub534 yrkande 18 att bristen på utbildade **yrkeslärare** är oroande. Därför bör det bl.a. satsas mer på distansutbildning och de ekonomiska villkoren för yrkeslärarutbildningens studenter bör ses över.

I motion 2005/06:Ub578 (s) påtalas behovet av att verka för att en regional referenspunkt för validering och rekrytering av yrkeslärare skapas.

Kristdemokraterna anser i motion 2005/06:Ub590 yrkande 25 att det är nödvändigt att satsa på att utbilda **fler förskollärare**. Möjligheten att införa en särskild ingång för förskollärare i lärarutbildningen bör utredas.

Centerpartiet påtalar i motion 2005/06:Ub426 (c) yrkande 22 att det behövs **fler lärare** i skolan.

I motion 2005/06:Kr6 yrkande 6 anförs att ett tillräckligt antal lärarstuderande med inriktning på **minoritetsspråk** behöver säkras.

I motion 2005/06:Ub326 (v) yrkande 4 begärs att Skolverket skall ges i uppdrag att ta fram en statistiskt klar bild av nuläget och det framtida behovet av lärare i **hem- och konsumentkunskap**.

Miljöpartiet anför i motion 2005/06:Ub428 (mp, -) yrkande 29 att Skolverket bör ges i uppdrag att vidta åtgärder för att **öka andelen män som arbetar i skolan**.

Folkpartiet anser i motion 2005/06:Ub345 yrkande 16 att en plan bör upprättas där målet är att var tionde gymnasielärare skall bli **lektor** inom en femårsperiod.

I motion 2005/06:Ub363 (fp) begärs att regeringen uppdrar åt Högskoleverket att utreda möjligheten att införa en särskild doktorsexamen som ger lektorskompetens för gymnasiet.

Folkpartiet påtalar i motion 2005/06:Ub345 yrkande 7 att skolan skall främja förståelsen för Sverige som ett mångkulturellt samhälle. För att åskådliggöra detta är det viktigt att det finns skolpersonal med **utländsk bakgrund**.

Kristdemokraterna anser i motion 2005/06:Ub534 yrkande 26 att det behöver tillsättas en utredning om hur fler lärare med utländsk bakgrund kan rekryteras.

I motion 2005/06:Ub477 (s) begärs en nationell översyn över hur Sverige tar till vara utländska pedagoger.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga här redovisade yrkanden.

Målsättningen för all högre utbildning, t.ex. lärarutbildningen, är att antalet platser på olika utbildningar skall svara mot såväl arbetsmarknadens behov av utbildad arbetskraft som studenternas efterfrågan på utbildning. De närmare besluten om hur många platser som skall finnas på olika utbildningar och inriktningar fattas av respektive lärosäte. Högskoleverket har regeringens uppdrag att ta fram planeringsunderlag avseende lärarutbildningens dimensionering. Verket har nyligen lagt fram ett sådant planeringsunderlag inför läsåret 2006/07 (Högskoleverket Rapport 2006:6 R). Högskoleverket skall också följa upp och utvärdera bl.a. resultatet av dimensioneringsbesluten. Högskoleverket anordnar i samverkan med Skolverket varje år en särskild dimensioneringskonferens för lärarutbildningen. Dessutom genomför Högskoleverket på regeringens uppdrag vissa särskilda utredningar kring lärarutbildningens dimensionering.

Enligt Skolverkets prognoser från 2005 behöver ca 12 800 lärare examineras per år under perioden 2005–2009 för att täcka rekryteringsbehovet enligt ett basalternativ. Situationen i gymnasieskolan ser enligt prognosen allvarligast ut beträffande undervisningen i yrkesämnen, eftersom nyexaminationen är mycket låg. När det gäller förskollärare anför verket att förskolan kan väntas få fortsatt stora problem med rekryteringen av lärare. De som utbildas till lärare för grundskolans tidigare år har dock troligen i många fall en utbildning som även omfattar förskolan, vilket kan motverka bristen på förskollärare (Skolverket [2005], Lärare inom förskola, skola och vuxenutbildning – prognos över behov av tillgång på lärare perioden 2005–2019). Regeringen har, som tidigare nämnts, föreslagit särskilda insatser för att öka tillgången på yrkeslärare med utbildning för 1 000 obehöriga yrkeslärare på gymnasiet under 2006–2008.

Utskottet utgår från att såväl regeringen som Högskoleverket, Skolverket och lärosätena tar det ansvar som åvilar respektive organ när det gäller utbudet av lärarutbildning med olika inriktning, t.ex. i **yrkesämnen, språk och hem- och konsumentkunskap** samt utbildning till **lärare inom förskolan**.

När det gäller frågorna om **fler lärare i skolan** respektive att **öka andelen män som arbetar i skolan** utgår utskottet från att kommuner och andra arbetsgivare beaktar jämställdhetsaspekter vid rekrytering av lärare och annan personal till skolorna.

Yrkanden om **fler lektorstjänster** har behandlats av riksdagen varje år sedan länge, senast i betänkande 2004/05:UbU4 s. 13. Liksom tidigare hänvisar utskottet till bestämmelsen i skollagen (1985:1100) att varje kommun och landsting skall sträva efter att för undervisning i gymnasieskolan, gymnasial vuxenutbildning och påbyggnadsutbildning anställa lärare som har forskarutbildning (2 kap. 3 §), dvs. lektorer. Utskottet är av den uppfattningen att det är värdefullt för skolverksamhetens kvalitet att det finns forskarutbildade lärare i skolorna, men anser att den nuvarande lagstiftningen är väl avvägd. Inte heller ser utskottet något behov av att utreda möjligheten att införa en doktorsexamen som ger lektorskompetens för gymnasiet.

Utskottet anser det angeläget att vårt land tar till vara de resurser som **lärare med utländsk bakgrund** utgör. Av Högskoleverkets rapport Lärare i nytt land (Rapport 2006:1 R) framgår att under åren 2000–2004 har verket utfärdat behörighetsbevis till 1 139 personer (187 personer har fått avslag på sin ansökan om behörighet). Av dem som beviljats behörighetsbevis hade 81 % arbete som lärare höstterminen 2004. Majoriteten hade också tillsvidareanställning och arbetade inom de undervisningsämnen eller den inriktning som de beviljats behörighet för (s. 5).

Linköpings universitet och Malmö högskola har under perioden 2002–2004 haft i uppdrag att erbjuda särskild teoretisk och praktisk utbildning för utländska akademiker, s.k. aspirantutbildning. En fortsatt satsning föreslogs i 2005 års ekonomiska vårproposition. Aspirantutbildningen som är ettårig fullföljs under 2006 och riktar sig bl.a. till personer som vill komplettera en tidigare lärarutbildning eller som vill byta yrke till lärare (prop. 2005/06:1 utg.omr. 16 s. 133). Utskottet kan konstatera att det pågår insatser för att ta till vara den viktiga resurs som utländska lärare utgör. Något uttalande från riksdagen med anledning av motionsyrkandena är därför inte påkallat.

Läraryrketens struktur m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om läraryrketens allmänna struktur, den verksamhetsförlagda utbildningen, kompletterande utbildning till lärare för personer med annan akademisk utbildning och fristående läraryrketen.

Jämför reservationerna 18 (m, fp, kd, c), 19 (kd), 20 (m, fp, kd, c) och 21 (m).

Motionerna

Den nya läraryrketens **allmänna struktur** tas upp i ett antal motionsyrkanden.

Moderaterna framhåller i motion 2005/06:Ub339 vikten av att djupa ämneskunskaper betonas för lärare med inriktning mot undervisning i grundskolans senare år och gymnasieskolan (yrkande 7). Det behöver enligt motionärerna även finnas utrymme för specialisering inom lärarutbildningen. Det allmänna utbildningsområdet bör minskas i omfattning från 60 poäng till 40 poäng, vilket frigör tid för ämnesfördjupning och specialisering (yrkande 8). Antalet platser inom den verksamhetsförlagda delen av utbildningen måste säkerställas och handledare måste utbildas och ges ersättning (yrkande 9).

Folkpartiet anser i motion 2005/06:Ub345 att tydliga lärarkategorier med olika utbildning och examen – exempelvis förskollärare, lågstadielärare, mellanstadielärare och ämneslärare för högstadiet och gymnasiet – skall införas (yrkande 1). Vidare yrkas att dagens lärarutbildningar skall utsättas för konkurrens genom att ämnesinstitutioner inom högskolorna, som bedöms lämpliga, skall kunna få examinationsrätt för lärare (yrkande 3). Den pedagogiska och didaktiska delen av lärarutbildningen skall enligt motionärerna samordnas bättre med ämnesutbildningen (yrkande 4). Därför skall exempelvis Lärarhögskolan i Stockholm avvecklas som eget lärosäte och i stället ingå i Stockholms universitet (yrkande 5). Det sistnämnda yrkandet återkommer i motion 2005/06:N443 (fp) yrkande 55.

Kristdemokraterna anser i motion 2005/06:Ub534 att det finns behov av en granskning av innehållet i det allmänna utbildningsområdet mot bakgrund av att det finns risk att inte tillräcklig tid läggs på ämneskunskaper i den nya lärarutbildningen (yrkande 2). Vidare menar motionärerna att längden på det allmänna utbildningsområdet bör förkortas från tre till två terminer (yrkande 3) och att den då frigjorda terminen bör inriktas mot ämnesstudier eller andra för professionen relevanta studier (yrkande 4). Lärarutbildningen föreslås därutöver bli indelad i tydligare sexårsintervall, med förskollärare för 0–6-åringar, barnlärare för 7–12-åringar och ungdomslärare för 13–19-åringar (yrkande 8). En förändring i riktning mot en mer specialiserad lärarutbildning och differentierad examen bör därför initieras snarast (yrkande 10). Vidare yrkas att det görs en översyn av hur examinationsformerna bidrar till lärarstudenternas kunskapsutveckling (yrkande 9).

I motion 2005/06:Ub534 yrkande 7 anförs att den **verksamhetsförlagda utbildningen måste regleras i ett centralt ramavtal.**

Två motionsyrkanden tar upp den **kompletterande utbildningen till lärare för personer med annan akademisk utbildning.**

Folkpartiet anser i motion 2005/06:Ub345 (fp) yrkande 6 att den pedagogiska påbyggnadsutbildningen för redan ämnesbehöriga lärare skall vara två terminer lång.

Också Kristdemokraterna påtalar i motion 2005/06:Ub534 yrkande 16 att den kompletterande lärarutbildningen för akademiker med examen i relevanta ämnen skall förkortas från tre till två terminer.

Moderaterna anför i motion 2005/06:Ub339 yrkande 12 att Högskoleverket bör ges befogenhet att godkänna **fristående lärarutbildningar** som uppfyller vissa kvalitetskrav. Godkända utbildningar skall stå under statlig tillsyn och omfattas av statlig finansiering.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga här redovisade yrkanden.

När det gäller **lärarutbildningens allmänna struktur** kan följande anföras. Utbildningen till lärarexamen skall, enligt examensordningen som utgör bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100), omfatta tre integrerade utbildningsområden: ett allmänt utbildningsområde om 60 poäng, ett utbildningsområde med en eller flera inriktningar om minst 40 poäng mot ämne eller ämnesområde och ett utbildningsområde med specialisering om minst 20 poäng. I det allmänna utbildningsområdet skall ingå tvärvetenskapliga ämnesstudier om minst 30 poäng. Examensordningen anger också antalet poäng som krävs för lärare av olika slag. Poängkraven varierar mellan 120 poäng för lärare i yrkesämnena i gymnasieskolan, 140 poäng för lärare i förskola och förskoleklass samt grundskolans tidigare år och fritidsverksamhet och 180 poäng för lärare i grundskolans senare år och i gymnasieskolan i andra ämnen än yrkesämnena. Av det allmänna utbildningsområdet skall minst 10 poäng vara verksamhetsförlagda. Minst 10 poäng per inriktning skall likaså vara verksamhetsförlagda. Det närmare innehållet i och organisationen av högskoleutbildningar beslutas på lokal nivå.

Vad det allmänna utbildningsområdet är avsett att innebära beskrevs i propositionen En förnyad lärarutbildning (prop. 1999/2000:135 s. 18 f.) på följande sätt:

Utbildningsområdet bör omfatta både för yrket centrala kunskapsområden och tvärvetenskapliga ämnesstudier.

Ett av de centrala kunskapsområdena rör frågor om lärande, undervisning och specialpedagogik. Ett annat kunskapsområde behandlar frågor om socialisation, kulturfrågor och samhälle. Det kan gälla hur man arbetar för att barns och elevers känsla för demokrati, samhörighet och solidaritet utvecklas. Lärarstudenten måste därför förvärva kunskaper om barns och elevers livssituation och uppväxtvillkor och om vuxna studerandes livsvillkor. Ytterligare ett centralt kunskapsområde sätter frågor om yrkesverksamhetens samhällsuppdrag, demokrati och värdegrund i fokus. [– – –]

De tvärvetenskapliga ämnesstudierna skall uppmärksamma olika sätt att organisera och tillägna sig kunskap och samtidigt bidra till studenternas ämneskunskap. [– – –]

Liksom när yrkanden motsvarande de nu aktuella behandlades vid förra riksmötet vill utskottet påminna om att lärarutbildningens nya struktur ger möjlighet att utbilda en lärarkår som har stora gemensamma yrkeskunskaper, samtidigt som det ges utrymme för stor individuell variation genom sammansättningen av inriktningar och specialiseringar. Utskottet vill också

än en gång deklarerar att enbart goda ämneskunskaper inte utgör någon garanti för att en lärare skall kunna skapa goda betingelser för lärande. När det gäller den verksamhetsförlagda delen av utbildningen är den i den nya lärarutbildningen en utveckling av den tidigare praktiken och innebär att lärarstudenten handleds av verksamma lärare i skolmiljö. Det betyder att en stor del av lärarutbildningen skall genomföras i samverkan med närliggande kommuner. Den verksamhetsförlagda delen av utbildningen är central för den reformerade utbildningen. Utskottet är inte berett att förordna några förändringar eller åtgärder i fråga om de motionsyrkanden som faller in under lärarutbildningens allmänna struktur.

Frågan om **finansieringen av den verksamhetsförlagda utbildningen på central nivå** behandlades av utskottet vid det föregående riksmötet (bet. 2004/05:UbU4 s. 17). Även nu konstaterar utskottet att frågan har varit föremål för förhandlingar mellan staten och dåvarande Svenska Kommunförbundet. Dessa parter har blivit överens om att frågan om ersättning till kommuner som medverkar bör regleras uteslutande på lokal nivå (prop. 2004/05:1 utg.omr. 16 s. 113–114). Utskottet anser inte att riksdagen bör denna bedömning.

Utskottet är liksom vid behandlingen av motsvarande yrkanden om **kompletteringen till lärarexamen** vid föregående riksmöte (bet. 2004/05:UbU4 s. 16) inte berett att förordna att kompletteringen till lärarexamen generellt skall begränsas till 40 poäng.

Ett liknande yrkande om **fristående lärarutbildningar** behandlades vid förra riksmötet och avslogs med hänvisning bl.a. till att examensordningen lämnar stort utrymme åt lärosätena att profilera utbildningen och till att lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina gör det möjligt för enskilda utbildningsanordnare att ansöka om rätt att utfärda lärarexamen (bet. 2004/05:UbU4 s. 17). Utskottet vidhåller sin tidigare inställning till frågan.

Speciallärarutbildning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om specialpedagogik.

Jämför reservation 22 (m, fp, kd, c).

Motionerna

Moderaterna påtalar i motion 2005/06:Ub339 yrkande 11 att skolorna behöver tillgång till speciallärare som har möjlighet att jobba enskilt med elever i behov av stöd i sin läs- och skrivutveckling. Det behövs därför enligt motionärerna en speciallärarutbildning som skall ge kunskaper i barns språkutveckling, i analysmetoder för att avgöra var ett barn befinner sig i sin språkutveckling, hur språkutveckling kan stimuleras och i stödin-

satser för barn med läs- och skrivsvårigheter. Att tillföra skolan de kunskaper om språkutveckling som en speciallärare har gynnar även barn med invandrarbakgrund som har en annan språktillhörighet. Enligt motionärerna täcks dessa behov inte av dagens specialpedagoger, vars främsta uppdrag är att stödja lärarna i att undervisa elever som har inlärningsproblem i form av t.ex. ADHD och DAMP.

Återinförande av speciallärarutbildningen begärs med liknande motive- ringar av Folkpartiet i motion 2005/06:Ub344 yrkande 20 och motion 2005/06:Ub345 yrkande 2, av Kristdemokraterna i motion 2005/06:Ub534 yrkande 19 och motion 2005/06:Ub593 yrkande 4 samt av Centerpartiet i motion 2005/06:Ub426 yrkande 27.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga här redovisade yrkanden.

Motsvarande yrkanden har behandlats av riksdagen varje år sedan den nya lärarutbildningen inrättades, senast våren 2005 i betänkande 2004/05: UbU4 s. 18 f. Utskottet vill även nu framhålla att kraven för specialpedagogexamen inleds med följande ord: ”För att få specialpedagogexamen skall studenten ha de specialpedagogiska kunskaper och färdigheter som behövs för att aktivt kunna arbeta med barn, ungdomar och vuxna i behov av stöd inom förskola, skola, vuxenutbildning eller habilitering/rehabilite- ring” (examensordningen, bilaga 2 till högskoleförordningen [1993:100]). Antydning, i det ovan redovisade motionsyrkandet, att specialpedagoger sak- nar kompetens att arbeta med enskilda elever och deras svårigheter är alltså felaktigt.

Som framgått ovan är specialpedagogik ett av de centrala kunskapsområ- den som det är meningen skall behandlas inom det allmänna utbildnings- området i den nya utbildningen till lärarexamen. Specialpedagogik kan också erbjudas som en inriktning eller en specialisering inom utbildningen. Därmed kan lärarstuderande i en helt annan utsträckning än tidigare inom ramen för en vanlig lärarexamen skaffa sig kunskaper i specialpedagogik. Kurserna kan också användas för kompetensutveckling av yrkesverksamma lärare. Utskottet vill, liksom förra året, understryka vikten av att kommu- nerna tar till vara den nu ökande tillgången på lärare med specialpedago- gisk utbildning inom den nya lärarexamen. Likaså är det angeläget att man utnyttjar de möjligheter till kompetensutveckling av yrkesverksamma lärare som den nya lärarutbildningens utbud av kurser i specialpedagogik innebär. Vilka slag av lärtjänster som skall finnas i kommunerna är inte en fråga som statsmakterna skall avgöra.

Vissa kunskapsområden i lärarutbildningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om utbildning i hur kunskap utvärderas, skolans värdegrund, mobbning och konflikthantering, ledarskapsutbildning, sex och samlevnad, genus, IT-frågor, nordiska språk, mediefrågor, alkohol, narkotika och tobak (ANT), dolda handikapp, dyslexi, läsinlärning, föräldrautbildning, barn och barns rättigheter, utomhuspedagogik, HBT-frågor, överviktiga barn samt ADHD och DAMP.

Jämför reservationerna 23 (fp), 24 (kd) och 25 (mp).

Motionerna

Folkpartiet begär i motion 2005/06:Ub344 yrkande 11 att lärarutbildningen skall innehålla **utbildning i hur kunskap utvärderas**. Enligt motionärerna anser många nyutbildade lärare att lärarutbildningen inte tillräckligt lär ut metoder för utvärdering av elevernas kunskaper.

Kristdemokraterna anser i motion 2005/06:Ub534 yrkande 1 att undervisning om **skolans värdegrund** som återfinns i läroplanen bör göras obligatorisk i lärarutbildningen.

Kristdemokraterna föreslår i motion 2005/06:Ub534 yrkande 5 och i motion 2005/06:Ub535 yrkande 15 att det i lärarutbildningen skall ingå obligatorisk utbildning om **mobbning och konflikthantering**.

Kristdemokraterna påtalar vidare i motion 2005/06:Ub534 yrkande 6 att **ledarskapsutbildning** skall vara en tydlig del av lärarutbildningen.

Kunskaper om **sex och samlevnad** tas upp i fyra motioner.

I motion 2005/06:Ub386 (kd, m, fp, v, c, mp) yrkande 1, motion 2005/06:Ub315 (fp, m) yrkande 3 och i motion 2005/06:Ub376 (s) efterfrågas förbättrad lärarutbildning i sex och samlevnad.

I motion 2005/06:K341 (v) yrkande 4 anförs att Högskoleverket bör ges i uppdrag att utvärdera och vidareutveckla lärarutbildningen med avseende på kunskaper om sex och samlevnad.

Tre motioner tar upp frågor om **genus**.

Miljöpartiet begär i motion 2005/06:Ub428 yrkande 28 att regeringen ser över examensordningen för lärarutbildningen så att den befäster vikten av att studenten skall ha insikt i genusproblematik och kunna undervisa på ett sätt som främjar jämställdhet och motverkar att eleverna stängs in i könsroller.

I motion 2005/06:Ub315 (fp, m) yrkande 6 begärs att tydligare regler införs för hur genusundervisningen i lärarutbildningen skall vara utformad.

I motion 2005/06:Ub575 (-) yrkande 1 anförs att obligatoriska kunskaper om genus- och HBT-perspektiv i all lärarutbildning, yrkesutbildning, undervisning och forskning är nödvändiga.

I motion 2005/06:Ub279 (m) yrkande 4 begärs att examensordningen ändras i syfte att **stärka IT-utbildningen** för lärare.

I motion 2005/06:T1 (c, m, fp, kd) yrkande 24 begärs att lärarutbildningen skall anpassas till IT-samhället. Motionärerna vill bl.a. att en långsiktig plan utvecklas för grund- och vidareutbildning av lärare och lärarutbildare inom IT.

I motion 2005/06:Ub485 (s) yrkande 1 anförs att **nordiska språk** bör ingå i lärarutbildningen.

I motion 2005/06:Kr5 (c) yrkande 2 tar motionären upp att studier i danska och norska språken måste ingå i lärarutbildningen.

I motion 2005/06:Ub591 (kd) yrkande 1 påtalas behovet av **medieutbildning** i lärarutbildningarna för att skydda barn och unga mot skadligt medieinnehåll.

I motion 2005/06:Ub305 (kd) yrkande 1 påtalas behovet av kunskaper om **alkohol, narkotika och tobak (ANT)** inom bl.a. den högre utbildningen av lärare och inom pedagogutbildningarna.

I motion 2005/06:Ub384 (c) begärs att det skall införas obligatoriska kurser om **dolda handikapp** i lärarutbildningen (yrkande 1) och att alla lärarutbildningar skall erbjuda bra undervisning om **dyslexi** (yrkande 2).

I motion 2005/06:Ub471 (s) anförs att utbildning om **läsinlärning** i lärarutbildningen behöver få skärpt uppmärksamhet.

I motion 2005/06:So550 (c) yrkande 2 anförs att **föräldrautbildning** bör bli en ny inriktning inom lärarutbildningen.

I motion 2005/06:Ju476 (c, kd, m, fp, v, mp) yrkande 2 begärs att högskoleförordningen ändras så att det framgår att det i utbildningar för personer som skall arbeta med barn införs krav på att studenterna skall ha förvärvat särskild kunskap om **barn och barns rättigheter** samt kunskap om barnkonventionen, grundläggande barnpsykologi och kunskap om sexuell exploatering av barn.

I motion 2005/06:Ub368 (mp) yrkande 3 anförs att kunskap om **utomhuspedagogik** bör finnas i all lärarutbildning.

I motion 2005/06:L342 yrkande 17 påtalas att **HBT-kompetens** bör vara en obligatorisk del i lärarutbildningen.

I motion 2005/06:Ub491 (s) yrkande 1 anförs att idrottslärnarnas utbildning bör innehålla kunskap om **överviktiga barn**.

I motion 2005/06:Ub567 (s) anförs att **ADHD och DAMP** behöver uppmärksammas ytterligare i lärarutbildningen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga här redovisade yrkanden.

För lärarexamen gäller enligt examensordningen (bilaga 2 till högskoleförordningen [1993:100]) följande.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att få lärarexamen skall studenten ha de kunskaper och de färdigheter som behövs för att förverkliga förskolans, skolans eller vuxenutbildningens mål samt för att medverka i utvecklingen av respektive verksamhet enligt gällande föreskrifter och riktlinjer. Studenten skall vidare kunna

- omsätta goda och relevanta kunskaper i ämnen eller ämnesområden så att alla elever lär och utvecklas,
- analysera, bedöma, dokumentera och värdera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål samt informera och samarbeta med föräldrar och vårdnadshavare,
- förmedla och förankra samhällets och demokratins värdegrund,
- orientera sig om, förmedla, förankra och tillämpa gällande regelverk som syftar till att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever,
- orientera sig om, analysera och ta ställning till allmänmänniska frågor, ekologiska livsbetingelser och förändringar i omvärlden,
- inse betydelsen av könsskillnader i undervisningssituationen och vid presentation av ämnesstoffet,
- självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och annan pedagogisk verksamhet samt delta i ledningen av denna,
- tillvarata och systematisera egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat som grund för utveckling i yrkesverksamheten,
- använda informationsteknik i den pedagogiska utvecklingen och inse betydelsen av massmediers roll för denna.

Studenten skall därutöver ha kunskap om betydelsen av läs- och skrivinläring och om matematikens betydelse för elevers kunskapsutveckling.

Genom en ändring av examensbeskrivningen för lärarexamen, som framgår ovan, ingår numera även bl.a. kunskap om läs- och skrivinläring och att motverka diskriminering och annan kränkande behandling bland de kunskaper som den utexaminerade läraren skall ha (SFS 2005:401). Ändringen tillgodoser kraven på att införa kunskaper om mobbning och konflikthantering som ett mål för lärarexamen enligt ett tillkännagivande från riksdagen (bet. 2004/05:UbU4, rskr. 2004/05:168).

Utskottet konstaterar att kunskap i **läsinläring** och **kränkande behandling** har införts i lärarexamen varför motionsyrkandena som tar upp dessa frågor får anses tillgodosedda. Det saknas enligt utskottet behov av att riksdagen uttalar sig rörande kunskap om **skolans värdegrund**, **ledarskapsutbildning**, **sex och samlevnad**, **genus**, **nordiska språk**, **alkohol**, **narkotika och tobak (ANT)**, **dolda handikapp**, **dyslexi**, **barn och barns rättigheter**, **utomhuspedagogik**, **överviktiga barn**, **HBT-kompetens**,

ADHD och DAMP i lärarutbildningen. Inte heller är något uttalande från riksdagen påkallat när det gäller **utbildning i hur kunskap utvärderas, stärkt IT-utbildning** och **medieutbildning** eller en ny inriktning på lärarutbildningen i form av **föräldrautbildning**.

Karriärmöjligheter och vissa kompetensutvecklingsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om karriärmöjligheter, kompetensutveckling för lärare och möjlighet för lärarutbildare att få en doktorsexamen samt kompetensutveckling om fysisk aktivitet och goda mat- och måltidsvanor, HBT, sex- och samlevnadsfrågor samt läs- och skrivsvårigheter.

Jämför reservationerna 26 (fp), 27 (kd), 28 (c), 29 (v), 30 (v), 31 (mp) och 32 (kd).

Motionerna

Tre motioner tar upp **karriärmöjligheter** för lärare.

Folkpartiet anser i motion 2005/06:Ub345 yrkande 18 att förbättrade karriärvägar för lärare kan åstadkommas genom att möjliggöra för lärare att på deltid forska i sina ämnen, utveckla undervisningen och producera läromedel m.m.

Kristdemokraterna anser i motion 2005/06:Ub534 (yrkande 21) att en ny tjänstestruktur med biträdande lärare, lärare, legitimerad lärare och överlärare skall införas. Den nya tjänstestrukturen med kravspecifikationer för de olika nivåerna bör skrivas in i skollagen.

Centerpartiet anser i motion 2005/06:Ub426 (c) yrkande 26 att regeringen bör tillsätta en utredning för att se över hur karriärmöjligheterna för lärare kan utvecklas.

Några motioner tar upp **kompetensutveckling** för lärare inom några särskilda områden.

Vänsterpartiet konstaterar i motion 2005/06:Ub354 (v) yrkande 9 att **fysisk aktivitet och goda mat- och måltidsvanor** är två viktiga aspekter av hälsa som eleverna behöver kunskap om. Enligt motionärerna bör regeringen därför lämna förslag om att ge dessa ämnen prioritet vid lärarfortbildning och annan stödjande verksamhet som leder till ämnesutveckling.

Vänsterpartiet anför i motion 2005/06:L375 (v) yrkande 32 att regeringen bör ge Skolverket och Högskoleverket i uppdrag att ta fram en plan för hur alla anställda inom utbildningsväsendet skall få **HBT-kompetens**.

Miljöpartiet anser i motion 2005/06:Ub428 yrkande 31 att regeringen bör ge Skolverket i uppdrag att utarbeta riktlinjer för att säkerställa kompetens i HBT-frågor hos anställda inom utbildningsväsendet.

I motion 2005/06:L341 (c) yrkande 9 begärs att Skolverket ges i uppdrag att utarbeta riktlinjer för att säkerställa kompetens i HBT-frågor hos skolans personal samt hur skolorna kan arbeta för att främja ett jämlikt klimat för unga HBT-personer på skolorna.

I motion 2005/06:Ub572 (s) yrkande 1 begärs att regeringen verkar för att Skolverket och andra berörda myndigheter och institutioner kräver att lärare får utbildning om HBT-personer livsvillkor.

I motion 2005/06:Ub386 (kd, m, fp, v, c, mp) yrkande 4 efterfrågas en utredning om kvalificerad fortbildning för lärare på universitetsnivå i **sex- och samlevnadsfrågor**.

I motion 2005/06:Ub493 (s) tar motionären upp behovet av ökad kunskap för lärare och annan personal i grundskolan om **läs- och skrivsvårigheter**.

Kristdemokraterna anser i motion 2005/06:Ub534 yrkande 11 att eftersom relativt få **lärarutbildare** har doktorerat måste lärarutbildningarnas adjunkter med större regelmässighet erbjudas möjligheter till vidareutveckling mot en doktorsexamen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga här redovisade yrkanden.

Riksdagen har behandlat liknande yrkanden om **karriärmöjligheter för lärare** tidigare, senast i betänkande 2004/05:UbU4 s. 26 f. Utskottet erinrar om att lärarnas anställningsvillkor främst är en fråga för skolhuvudmännen, som lärarnas arbetsgivare. Utbildnings- och kulturdepartementet bedriver sedan 2001 tillsammans med Lärarnas Riksförbund, Lärarförbundet, Sveriges Skolledarförbund och Svenska Kommunförbundet skolutvecklingsprojektet Attraktiv skola. I projektet deltar 23 kommuner. Den gemensamma ambitionen är att göra skolan till en mer attraktiv arbetsplats. Kommunerna planerar bl.a. att inrätta karriärtjänster som kan ge lärare nya utmaningar och möjligheter att söka andra tjänster inom utbildningssystemet. Regeringen har uppdragit åt Myndigheten för skolutveckling att ansvara för driften av projektet. Projektet avslutas under 2006.

Även när det gäller **kompetensutveckling för lärare** kan utskottet konstatera att det är en fråga som i dag ankommer på huvudmannen för skolan. Frågan om vad som skall regleras av staten när det gäller de av kommunerna anställda lärarna och annan personal har, som nämnts ovan, ingått i uppdraget för 1999 års skollagskommitté (SOU 2002:121). Utskottet vill inte föregripa det beredningsarbete för en ny skollag som pågår.

När det gäller yrkandet om möjlighet till doktorsexamen för **lärarutbildare** kan det visserligen konstateras att andelen disputerade lärare inom lärarutbildningen är liten. Vissa lärosäten erbjuder dock kompetensutveckling i form av forskarutbildning. Utskottet utgår från att lärosätena även

försättningsvis skall ha ett intresse av att erbjuda kompetensutveckling i form av forskarutbildning för att på så sätt öka andelen disputerade lärare inom lärarutbildningen.

Auktorisation av lärare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om auktorisation av lärare.
Jämför reservation 33 (m, fp, kd, c).

Motionerna

Moderaterna anför i motion 2005/06:Ub339 yrkande 5 att formerna för ett statligt sanktionerat auktorisationssystem för lärare bör utredas.

Folkpartiet anser i motion 2005/06:Ub345 yrkande 14 att en auktorisation inom läraryrket skall införas. Auktorisationen skall enligt motionärerna utfärdas efter fullgjord lärarutbildning och efter en viss tid i yrket. Den skall vidare vara kopplad till kompetens, erfarenhet och fastställda etiska regler och kunna återkallas i vissa fall.

Folkpartiet föreslår därtill i motion 2005/06:Ub255 yrkande 8 att en auktorisation för förskollärare skall införas.

Kristdemokraterna anför i motion 2005/06:Ub587 yrkande 28 och i motion 2005/06:Ub534 yrkande 23 att en obligatorisk legitimation för lärare skall införas. Motionärerna menar att legitimationen bör utfärdas av Skolverket och vara ett krav för tillsvidareanställning som lärare. För att erhålla lärarexamen skall läraren ha avlagt lärarexamen och uppfylla vissa yrkesetiska kriterier.

Centerpartiet föreslår i motion 2005/06:Ub426 yrkande 29 att det bör underlättas för lärnarnas organisationer och skolans huvudmän att införa en lärarcertifiering. Certifikatet bör bygga på gemensamt uppsatta regler. Enligt motionärerna bör frågan om det behövs någon ytterligare formell reglering övervägas.

Också i motion 2005/06:Ub279 (m) yrkande 5 anförs att ett system för lärarauktorisering bör införas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga här redovisade yrkanden.

Regeringen har nyligen tillsatt en utredning om auktorisation av lärare. Utredaren skall redovisa olika modeller för dels hur ett system där parterna själva tar ansvar för auktorisation skulle kunna utformas och vilken eventuell roll som staten i så fall bör ha i ett sådant system, dels ett system där staten helt tar ansvar för auktorisation av lärare. Utredaren skall bedöma vilka villkor staten skulle kunna ställa, t.ex. om lärare bör tjänstgöra viss tid i yrket för att få auktorisation. Utredaren skall också

pröva om ansvar för vissa arbetsuppgifter skall vara förbehållna auktoriserade lärare, t.ex. betygssättning, och överväga om det finns behov av fler kvalifikationssteg inom ett system med auktorisation. I uppdraget ingår också att redovisa på vilka grunder en auktorisation skall kunna omprövas och vilken organisation som krävs för det. Uppdraget skall omfatta lärare hos både offentliga och enskilda huvudmän. Auktorisationen skall bygga på skollagens bestämmelser där lärarexamen krävs för tillsvidareanställning som lärare. Uppdraget skall redovisas senast den 31 maj 2007 (dir. 2006:31).

Motionsyrkandet som efterfrågar en utredning av ett statligt sanktionerat auktorisationssystem får därmed anses vara tillgodosett. Utskottet vill när det gäller övriga motionsyrkanden inte föregripa det aktuella utredningsarbetet.

Utbildningsvetenskaplig forskning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om utbildningsvetenskaplig forskning.

Jämför reservation 34 (v).

Motionerna

Vänsterpartiet anför i motion 2005/06:Ub490 att när det gäller forskning och forskarutbildning i anslutning till lärarutbildningen skall kravet på medfinansiering från lärosätena tillämpas strikt då Vetenskapsrådets utbildningsvetenskapliga kommitté tilldelar medel till projekt förlagda till lärosätena. Motionärerna menar att det behöver utredas hur Vetenskapsrådets utbildningsvetenskapliga kommittés uppdrag skall utformas samt vilken form av stöd lärosätena behöver för att se till att den vetenskapliga grunden i lärarutbildningen kommer till stånd (yrkande 2). Motionärerna begär därutöver att Högskoleverket ges i uppdrag att lämna förslag på hur kommunerna och andra skolhuvudmäns delaktighet och ansvar för utbildningsvetenskaplig forskning som bedrivs i anslutning till lärarutbildning och som svarar mot behov inom lärarutbildning och pedagogisk yrkesverksamhet skall preciseras och utformas (yrkande 6).

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga här redovisade yrkanden.

Stöd till utbildningsvetenskaplig forskning har nyligen varit föremål för utredning (SOU 2005:3). Utredaren föreslår att Utbildningsvetenskapliga kommittén under ytterligare tre år skall fortleva som ett eget ansvarsområde inom Vetenskapsrådet och därefter få status som ett permanent ämnesråd. Utredaren konstaterar att finansieringen av utbildningsvetenskaplig

forskning hos övriga forskningsfinansiärer verkar ha minskat. Utredningen har remissbehandlats. Regeringskansliets beredning av betänkandet bör enligt utskottets mening avvaktas.

Läraryrket i övrigt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om lärares roll, mentorer för nytutexaminerade lärare, friskvård och rehabilitering av lärare, rekrytering av logopedier och bildkonstnärer, utbildning av genuspedagoger, förstatligande av lärartjänster samt praodagar för lärare.

Jämför reservationerna 35 (m), 36 (kd), 37 (fp), 38 (kd), 39 (fp), 40 (c) och 41 (v, mp).

Motionerna

Moderaterna konstaterar i motion 2005/06:Ub339 när det gäller **lärares roll** i den målstyrda skolan att läraren skall anpassa undervisningen så att varje elev ges förutsättningar att uppnå målen i alla ämnen. Om läraren har för ytliga kunskaper i pedagogik eller i undervisningsämnet, finns dock en risk för att en individanpassad undervisning inte kan klaras (yrkande 1). Vidare yrkas att lärares kärnuppgifter tydligt skall framgå i skollagen. I centrum skall lärares pedagogiska uppdrag stå. Vikten av att lärare bidrar till att bygga upp skolans kunskapsbas och att utveckla skolans verksamhet skall förtydligas, liksom lärarens befogenhet och ansvar (yrkande 4).

Kristdemokraterna framhåller i motion 2005/06:Ub534 yrkande 24 vikten av att värna läraryrkets kompetens. Politiker skall inte lägga sig i det pedagogiska arbetet i skolan. Vid beslut som gäller skolan måste enligt motionärerna lärarnas professionella synpunkter få komma fram.

Folkpartiet anför i motion 2005/06:Ub345 yrkande 15 att möjligheterna att utvecklas inom yrket förbättras om särskilda tjänster, t.ex. att bli **mentor** för någon yngre lärare, inrättas.

Kristdemokraterna anser i motion 2005/06:Ub534 yrkande 22 att samtliga nytutexaminerade lärare som anställs skall garanteras en mentor.

Folkpartiet anser i motion 2005/06:Ub345 yrkande 29 att kommunerna behöver förbättra sitt arbete med **friskvård och rehabilitering**. Enligt motionärerna blir de långtidssjuka lärarna alltfler.

Centerpartiet anför i motion 2005/06:Ub426 att behovet av **logopedier** i skolorna inte stämmer överens med antalet praktiserande logopedier i skolorna (yrkande 28). Vidare yrkas att skolorna bör satsa mer på att anställa **bildkonstnärer** redan under de första skolåren (yrkande 46).

Miljöpartiet påtalar i motion 2005/06:Ub428 yrkande 27 vikten av att den av regeringen initierade satsningen på att utbilda **genuspedagoger** fortsätter.

Också i motion 2005/06:Ub519 (s) förordas en fortsatt satsning på att utbilda genuspedagoger.

I motion 2005/06:Ub219 (fp) begärs att **lärartjänsterna åter skall förstärkas**.

I motion 2005/06:Ub332 (c) framförs att Skolverket bör få i uppdrag att utveckla en plan för hur alla lärare skall ges möjlighet att förlägga några **praodagar** per år ute på olika arbetsplatser.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga här redovisade yrkanden.

Liknande yrkanden om **lärares roll** har behandlats av riksdagen flera gånger, senast i betänkande 2004/05:UbU4 s. 26. Utskottet hänvisar även nu till vad 1999 års skollagskommitté skrev i sitt kapitel om förstärkt målstyrning (SOU 2002:121 s. 120) och till beredningen av detta betänkande.

När det gäller frågan om **mentorer** för nyutexaminerade lärare så räknar utskottet med att skolor och rektorer själva ser fördelarna med att tillhandahålla mentorer för nyutexaminerade lärare utan att det för den skull behöver lagstiftas i frågan.

Kommunernas och skolornas/rektors skyldigheter såsom arbetsgivare för lärarna i skolan skiljer sig när det gäller **rehabilitering** inte från andra arbetsgivare. I 3 kap. 2 a § tredje stycket arbetsmiljölagen stadgas att arbetsgivaren skall se till att det i hans verksamhet finns en på lämpligt sätt organiserad arbetsanpassnings- och rehabiliteringsverksamhet för fullgörande av de uppgifter som enligt arbetsmiljölagen och enligt 22 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring vilar på honom. Kommunen har därtill såsom arbetsgivare samma möjligheter att som andra arbetsgivare lämna bidrag till arbetstagarna för enklare slag av motion och **friskvård** utan att det behöver tas upp till beskattning i inkomstslaget tjänst (11 kap. 12 § inkomstskattelagen [1999:1229]).

När det gäller yrkandena om att anställa **logoped** och **bildlärare** i skolan kan konstateras att vilka lärartjänster som skall finnas i kommunerna numera inte är en fråga som statsmakterna skall avgöra. Utskottet ämnar inte heller förordna någon förändring av denna sedan länge rådande ordning, varför yrkandet om att **lärartjänsterna skall förstärkas** inte bör föranleda någon åtgärd från riksdagen.

Mellan åren 2002 och 2004 har alla kommuner erbjudits att utbilda **genuspedagoger** för förskolan, grundskolan och gymnasiet. Målet var att det år 2004 skulle finnas minst en sådan resursperson i varje kommun. Hittills har 255 genuspedagoger från sammanlagt 145 kommuner utbildats. (prop. 2005/06:1, utg.omr. 16 s. 91). Utskottet är inte berett att nu förordna en fortsatt utbildning av genuspedagoger.

Vad slutligen gäller yrkandet om att ge Skolverket ett uppdrag att utarbeta en plan för att lärarna skall förlägga några **praodagar** per år på arbetsplatser så hänvisar utskottet till det lokala ansvaret för verksamhetens uppläggning.

Andra motionsyrkanden

Utskottets förslag i korthet

Regeringen bör avslå fem motionsyrkanden i frågor där det enligt gällande regler ankommer på andra än riksdagen att fatta beslut.

Motionerna och utskottets ställningstaganden

Ansvaret för skolväsendet och den högre utbildningen är delat mellan staten, kommunerna och respektive skola eller lärosäte. Enligt gällande kompetensfördelning skall riksdagen främst fatta beslut om övergripande och nationella frågor.

Utskottet föreslår med hänvisning till gällande ansvarsfördelning att riksdagen avslår följande motionsyrkanden:

Motion 2005/06:Ub245 (m) yrkande 2 om att lärare i ämnet samhällskunskap erbjuds en omfattande vidareutbildning i EU-kunskap.

Motion 2005/06:Ub509 (mp, s, fp, kd, c) yrkande 3 om utveckling av didaktik för utbildning i hållbar utveckling.

Motion 2005/06:Ub324 (mp) yrkande 2 om att det bör organiseras kurser i esperantoundervisning för språklärare i grundskola och gymnasium.

Motion 2005/06:Ub419 (s) om kompetensutveckling för personal i förskola och skola.

Motion 2005/06:Ub502 (s) om kompetensutveckling i hållbar utveckling i all pedagogisk verksamhet.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. **Läraryrket, punkt 1 (m, fp, kd, c)**

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c), Peter Danielsson (m) och Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ub10 yrkande 1, 2005/06:Ub339 yrkande 2 och 2005/06:Ub345 yrkandena 9 och 13, bifaller delvis motionerna 2005/06:Ub228 och 2005/06:Ub345 yrkandena 10 och 12 samt avslår motion 2005/06:Ub527.

Ställningstagande

Den som undervisar i skolan skall ha såväl lärarutbildning som utbildning i undervisningsämnet/-ämnena och en inriktning mot relevant skolform. Begreppet ”behörig” måste definieras tydligare i skollagen. Det är otillräckligt att tala om läraryrket enbart i betydelsen av avklarad lärarutbildning. För behörighet skall läraren ha adekvat utbildning för det ämne och de skolår som undervisningen avser. Endast behöriga lärare skall kunna tillsvidareanställas. Om det inte finns en behörig lärare att tillgå får en obehörig lärare visstidsanställas. Den som är obehörig skall genomföra sin undervisning under överinseende av en behörig lärare. Samma behörighetskrav skall gälla för såväl kommunala som fristående skolor.

2. **Kompetensutveckling för lärare, punkt 2 (m, fp, kd, c)**

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c), Peter Danielsson (m) och Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed [okänd inställning] riksdagen motion 2005/06:Ub10 yrkande 2.

Ställningstagande

Den kvalificerade fortbildningen för lärare har länge varit starkt eftersatt. Det saknas pengar och drivkrafter för fortbildningen hos såväl lärare, rektorer som arbetsgivare. Vi vill understryka vikten av att lärare skall få utvecklas i sitt yrke. Ambitiösa lärare sköter mycket av fortbildningen på egen hand i dagsläget, men arbetsgivaren tar långt ifrån alltid sitt ansvar. Arbetsgivare och arbetstagare har i centrala avtal sedan flera år tillbaka kommit överens om ett utrymme motsvarande, i genomsnitt, ca tre veckors reglerad tid per lärare för kompetensutveckling. Denna tid måste fyllas med kvalificerat innehåll.

Mot bakgrund av de försämrade kunskapsresultaten och den minskade likvärdigheten är det av stor vikt att staten nu förmår ta sitt ansvar och tillse att lärarna ges faktiska möjligheter att fördjupa sina ämneskunskaper genom studier vid universitet och högskola. Det behövs därför en kraftfull statlig satsning som ökar lärares möjligheter till akademisk fortbildning. Det leder till att lärarna knyts närmare den akademiska forskningen inom sina sakområden, vilket förstärker lärarnas roll som kunskapsauktoriteter. Det bidrar också till att göra läraryrket mer attraktivt för personer som redan har en kvalificerad ämnesutbildning.

3. Lärares möjlighet att bedriva forskning, punkt 3 (m, fp, kd, c)

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c), Peter Danielsson (m) och Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ub8 yrkande 2, 2005/06:Ub10 yrkande 3, 2005/06:Ub339 yrkande 15 och 2005/06:Ub534 yrkande 12.

Ställningstagande

Lärares möjligheter att bedriva forskning måste öka eftersom det ger fördjupning och nya karriärvägar för lärare. Det bidrar även till att forskningen bedrivs kring frågeställningar som är relevanta för skolans verksamhet.

4. Kvalitetssäkring och reformering av lärarutbildningen, punkt 4 (m, fp, kd, c)

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c), Peter Danielsson (m) och Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ub10 yrkandena 4–8, 2005/06:Ub339 yrkandena 6 och 10 samt 2005/06:Ub426 yrkande 23.

Ställningstagande

En likvärdig skola betyder inte att skolan eller dess lärare skall vara likformiga. Vi oroas dock av att lärarutbildningen inte tycks säkerställa en grundläggande likvärdighet mellan lärosäten, inte minst vad gäller innehållet i det allmänna utbildningsområdet.

Svensk lärarutbildning måste under de närmaste åren reformeras och kvalitetssäkras både med hänsyn till de kvalitetsbrister som bl.a. Högskoleverket pekat på och med hänsyn till den s.k. Bologna-processen, som innebär att de europeiska utbildningssystemen anpassas till varandra. Förändringarna måste föregås av en utredning så att största möjliga förankring nås kring dessa förändringar. Det är viktigt att representanter för lärarna finns med i ett sådant förändringsarbete.

I avvaktan på en sådan helhetsutredning om lärarutbildningen delar vi Riksrevisionens slutsatser och anser att det redan nu är angeläget att förtydliga centrala begrepp i lärarutbildningen, som "fördjupning" och "specialisering" för att förbättra lärarutbildningens likvärdighet mellan olika lärosäten. Begreppet "tvärvetenskapliga studier" är också oklart och riskerar att tränga ut kurser som är centrala för läraryrket.

Som Riksrevisionen påpekar måste huvudmän och rektorer ha förtroende för lärarutbildningen och se nyttan av att anställa personer med lärarutbildning. Arbetsgivaren måste kunna översätta en lärarexamen i termer av behörighetskrav, annars kan staten knappast heller hävda att skollagens behörighetsregler skall följas. Exempelvis är det viktigt att arbetsgivaren kan identifiera mot vilka ämnen och skolår som en lärarexamen är inriktad.

Högskoleverket bör ges ett långsiktigt uppdrag att löpande utvärdera kvaliteten i lärarutbildningen, inklusive den verksamhetsförlagda delen. Lärosäten som inte klarar av kvalitetskraven skall inte ges examinationsrätt.

5. Lärosätenas samverkan med skolhuvudmännen, punkt 5 (m, fp, kd, c)

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c), Peter Danielsson (m) och Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub10 yrkande 9.

Ställningstagande

Den nya lärarutbildningen skulle borga för ett bättre samarbete mellan lärosätena, skolhuvudmännen och skolorna. Den verksamhetsförlagda delen av utbildningen skulle utgöra en central del. Dessutom skulle samarbetet stimulera en utveckling av skolan och tydliggöra skolornas och lärarnas kompetensbehov. I Riksrevisionens rapport konstateras att denna samverkan inte har fungerat som avsett.

Huvudmän och rektorer måste ha förtroende för lärarutbildningen och se nytta av att anställa personer med lärarutbildning. För att åstadkomma ett sådant förtroende är det nödvändigt att få till stånd ett välfungerande samarbete mellan lärosäten, huvudmän och skolor. Vi menar att ansvaret för detta framför allt bör ligga på lärosätena som anordnar och är ansvariga för lärarutbildningen.

6. Läraryrkets status m.m., punkt 6 (m, fp, kd, c)

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c), Peter Danielsson (m) och Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub10 yrkande 10.

Ställningstagande

Lärosätena tar enligt Riksrevisionen inte tillräcklig hänsyn till skolornas behov när de dimensionerar sin lärarutbildning. Orsaker till detta anges dels vara att resurstilldelningssystemet premierar studenternas efterfrågan men inte arbetsmarknadens behov, dels att lärosätena inte har tillräcklig

kunskap om skolornas behov och efterfrågan. Riksrevisionen menar att vare sig regeringen eller Högskoleverket i tillräcklig utsträckning har agerat för att skapa en bättre samordning av lärosätenas dimensionering.

Vi menar att frågan om statens insatser för att tillse att det inte råder brist på utbildade, behöriga lärare inte är så enkel. Grundproblemet är snarare att läraryrkets status är låg och att för få studenter söker sig till lärarutbildningen. I fall där regeringen har lämnat detaljerade direktiv genom regleringsbrev till lärosätena om att öka antalet platser till lärarutbildningar i matematik och naturvetenskapliga ämnen – ämnen inom vilka det råder stor brist på behöriga lärare – har inte platserna kunnat fyllas. Det är helt enkelt ett för svagt intresse från studenternas sida. Vi anser att staten måste börja göra långsiktiga insatser för att avsevärt förbättra läraryrkets status genom att tillföra resurser och drivkrafter för löpande akademisk fortbildning, skapa karriär- och utvecklingsmöjligheter i ett statligt sanktionerat auktorisationssystem för lärare samt genom att göra insatser för att koppla samman lärarna med den skolnära forskningen och utvecklingen av skolans kunskapsbas.

7. Skolverkets uppföljning, utvärdering och tillsyn, punkt 7 (m, fp, kd, c)

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c), Peter Danielsson (m) och Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub10 yrkandena 11–13.

Ställningstagande

Staten måste ha verktyg för att kontrollera att lagar och förordningar följs. På skolans område är kontroll en nödvändig del av en mål- och resultatstyrd organisation. Nationella krav måste hävdas aktivt, och staten måste kräva att åtgärder vidtas när kraven inte är uppfyllda. Staten måste kunna ingripa mot kommuner som allvarligt brister i sitt ansvarstagande.

Skolverkets utbildningsinspektion måste ges i uppdrag att utvärdera varje skolas kvalitet oftare än i dag, minst vart tredje år. Det gäller att Skolverket följer upp lärarkompetensen i skolan utifrån de krav som ställs i skollagen. Vidare bör Skolverket låta utveckla sin inspektion så att huvudmännen och skolornas efterlevnad av skollagens utbildningskrav för lärare kontrolleras. Skolverket bör även låta utvärdera kompetenssituationen i skolan.

8. Institut för skolorna forskning, punkt 8 (m)

av Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m) och Peter Danielsson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ub8 yrkande 3 och 2005/06:Ub339 yrkande 16.

Ställningstagande

Ett institut för skolorna forskning som ersätter Myndigheten för skolutveckling bör inrättas. Institutet skall fördela medel utifrån vetenskapliga kriterier till skolrelevanta forskningsprojekt och sammanställa och föra ut internationella och svenska forskningsresultat med relevans för skolans verksamhet. Verksamheten skall också bidra med kunskap som stärker kvaliteten i utvärderingar av skolors resultat. På detta sätt säkerställs att relevanta forskningsresultat kommer skolorna till del för att utveckla undervisningen.

9. Alternativa vägar till läraryrket, punkt 9 (m, fp, kd, c)

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c), Peter Danielsson (m) och Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ub9, 2005/06:Ub339 yrkandena 13 och 14, 2005/06:Ub345 yrkande 8 och 2005/06:Ub534 yrkande 17 och bifaller delvis motion 2005/06:Ub462.

Ställningstagande

För att inte kvaliteten i undervisningen skall undermineras är det viktigt att de personer som i dag arbetar som lärare trots att de saknar lärarutbildning ges möjlighet att läsa till lärare. Det gäller såväl dem som redan har en akademisk utbildning som dem som saknar högre utbildning. Lärare som har lärarutbildning som inte motsvarar arbetsuppgifterna skall också ges möjlighet att komplettera sin utbildning så att de får rätt lärarkompetens.

Valideringen av utländska examina skall underlättas och påskyndas så att akademiker med invandrarbakgrund kan läsa in lärarbehörighet på två terminer.

10. Yrkeslärare, punkt 11 (fp)

av Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub534 yrkande 18 och avslår motion 2005/06:Ub578.

Ställningstagande

Bristen på utbildade yrkeslärare är oroande. Bristen kommer dessutom att förvärras i och med att medelåldern bland de verksamma yrkeslärarna är hög. Det är främst inom sektorerna service, industri och hantverk som läget är akut.

För att råda bot på den rådande situationen bör det satsas mer på distansutbildning. Vidare borde den danska och norska modellen för yrkeslärarutbildning införas även i Sverige. Modellen innebär att branschen och skolan gemensamt rekryterar en kunnig yrkesverksam person som anställs som obehörig lärare. Han eller hon förbinder sig samtidigt att påbörja en lärarutbildning på distans och halvfart som en del av arbete på skolan. Vidare bör valideringsinstrument utvecklas i samverkan mellan branscherna och universitetens antagningsenheter och de ekonomiska villkoren för yrkeslärarutbildningens studenter ses över.

11. Lärare i skolan, punkt 12 (c)

av Sofia Larsen (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub426 yrkande 22.

Ställningstagande

Det behövs fler vuxna i skolan i form av fler lärare, skolkuratorer, specialpedagoger, skolsköterskor, bibliotekarier etc. Lärarna är en av de viktigaste resurserna i skolan. Om vi har lärare som trivs i skolan har vi också bättre förutsättningar för elevernas lärande.

12. Lärare i minoritetsspråk, punkt 13 (fp)

av Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Kr6 yrkande 6.

Ställningstagande

Det behöver säkerställas att det finns ett tillräckligt antal lärarstuderande med inriktning på minoritetsspråk. Regeringen bör ge Högskoleverket i uppdrag att föreslå åtgärder för att, med beaktande av universitetens och högskolornas självständighet, långsiktigt säkra kvalificerad utbildning och forskning på minoritetsområdet.

13. Lärare i hem- och konsumentkunskap, punkt 14 (v)

av Britt-Marie Danestig (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub326 yrkande 4.

Ställningstagande

Hem- och konsumentkunskap är ett litet ämne sett till garanterad undervisningstid i timplanen. Men sett till innehåll och därmed till hur ämnet bidrar till läroplanens mål är det snarast ett stort ämne. Skall vi lyckas utbilda eleverna i hem- och konsumentkunskap behövs lärare med utbildning i ämnet. Andelen obehöriga lärare som undervisar i ämnet varierar enligt olika källor. Regeringen bör därför ge Skolverket i uppdrag att ta fram en statistiskt klar bild av nuläget och det framtida behovet av lärare i hem- och konsumentkunskap.

14. Andelen män i skolan, punkt 15 (mp)

av Mikaela Valtersson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub428 yrkande 29.

Ställningstagande

Det är viktigt att personalen i skolan och förskolan består av både män och kvinnor. Det är ett stort problem att så få män söker sig till framför allt förskoleverksamhet. Skolverket bör därför ges i uppdrag att förbättra denna situation. Verket bör t.ex. undersöka om det finns kommuner eller enskilda skolor och förskolor som har en jämnare könsfördelning bland lärarna, förskollärarna och barnskötarna och se om man kan identifiera några särskilda framgångsfaktorer samt därefter sprida dessa goda exempel.

15. Lektorstjänster, punkt 16 (fp)

av Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ub345 yrkande 16 och 2005/06:Ub363.

Ställningstagande

Lektorer var förr ett vanligt inslag i svenskt skolväsen. I dag har lektoraten i stort sett försvunnit. Lektorer kan spela en stor roll för att höja kvaliteten inom gymnasieskolan. En plan bör därför upprättas där målet är att var tionde gymnasielärare är lektor inom en femårsperiod.

Vidare bör regeringen uppdraga åt Högskoleverket att utreda möjligheten att införa en särskild doktorsexamen som ger lektorskompetens för gymnasiet.

16. Skolpersonal med utländsk bakgrund, punkt 17 (fp)

av Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub345 yrkande 7 och bifaller delvis motionerna 2005/06:Ub477 och 2005/06:Ub534 yrkande 26.

Ställningstagande

Skolan skall främja förståelsen för Sverige som ett mångkulturellt samhälle. För att åskådliggöra detta är det viktigt att det bland skolans personal finns personer med utländsk bakgrund. Det handlar inte bara om att personal med utländsk bakgrund har särskilda erfarenheter och kunskaper som behöver tas till vara, utan minst lika mycket om att det för alla elever på skolan skall göras tydligt att förebilder, auktoriteter och akademiker kan ha olika bakgrunder.

17. Skolpersonal med utländsk bakgrund, punkt 17 (kd)

av Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub534 yrkande 26 och bifaller delvis motionerna 2005/06:Ub345 yrkande 7 och 2005/06:Ub477.

Ställningstagande

Skolan skall främja förståelsen för Sverige som ett mångkulturellt samhälle. För att åskådliggöra detta är det viktigt att det bland skolans personal finns personer med utländsk bakgrund. I dag har alldeles för få lärare i den svenska skolan utländsk bakgrund. Arbetsmarknaden är generellt sett mycket svår för personer med utländsk bakgrund, även när de har den kompetens som krävs. Det finns tyvärr ingen anledning att tro att den offentliga sektorn skulle vara förskonad från sådan diskriminering. Frågan måste därför granskas och förslag läggas fram på förbättringar på alla nivåer inom skolsystemet. Representanter för den berörda gruppen – utländska akademiker – bör delta i ett sådant utredningsarbete.

18. Lärarutbildningens allmänna struktur, punkt 18 (m, fp, kd, c)

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c), Peter Danielsson (m) och Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ub339 yrkandena 7–9 och 2005/06:Ub534 yrkandena 3 och 4, bifaller delvis motion 2005/06:Ub534 yrkande 10 och avslår motionerna 2005/06:Ub345 yrkandena 1 och 3–5, 2005/06:Ub534 yrkandena 2, 8 och 9 samt 2005/06:N443 yrkande 55.

Ställningstagande

Mot bakgrund av den ökade betydelsen av att lärare har både pedagogisk utbildning och djupa ämneskunskaper måste vikten av djupa ämneskunskaper för lärare med inriktning mot undervisning i grundskolans senare år och gymnasieskolan betonas.

Det behöver vidare finnas utrymme för specialiseringen inom lärarutbildningen. Det allmänna utbildningsområdet bör minskas i omfattning från 60 poäng till 40 poäng, vilket frigör tid för ämnesfördjupning och specialisering.

Den verksamhetsförlagda utbildningen måste fungera för att lärarstudenterna skall få en komplett utbildning. Denna del är avsedd att knyta samman lärarutbildningen med den faktiska verksamheten ute på skolorna. Enligt examensordningen skall den verksamhetsförlagda utbildningen omfatta minst 20 veckor. Detta har dock inte fungerat som avsett. Det råder på flera håll platsbrist och finansieringsproblem. Det brister även i utbildningen av de lärare som skall handleda de lärarstuderande. Vidare avsätts det otillräckligt med tid för handledningen och incitament saknas ofta för lärare att ägna sig åt detta. Det leder till kvalitetsbrister för den lärarstuderande. Genom ett auktorisationssystem skulle handledning och mentorskap för lärarstudenter kunna bli ett steg i lärarkarriären. På sikt bidrar det till att göra det mer attraktivt för skolor att ta emot lärarstuderande och för lärare att ta på sig uppdraget som handledare. Antalet platser inom den verksamhetsförlagda utbildningen måste säkerställas och handledare måste utbildas och ges ersättning.

För en lärare är ämneskunskap en viktig grund för yrkesmässig trygghet och självförtroende. Det finns dock en risk att inte tillräcklig tid läggs på ämneskunskaperna i den nya lärarutbildningen. De ”överskjutande” 20 poängen bör i stället inriktas mot ämnesstudier eller andra för professionen relevanta studier för att skapa en trygg kunskapsbas.

19. Finansieringen av den verksamhetsförlagda utbildningen, punkt 19 (kd)

av Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub534 yrkande 7.

Ställningstagande

Lärosätena skriver numera avtal med kommunerna om ersättning för deras medverkan i lärarutbildningen via den verksamhetsförlagda utbildningen. Det betyder att villkoren kan se mycket olika ut mellan kommuner. Dessutom innebär det att villkoren för arbetet med den verksamhetsförlagda utbildningen ute i skolorna inte regleras. Utbildning för handledare i samband med uppdraget inom den verksamhetsförlagda utbildningen förekommer i ca 80 % av kommunerna med avtal. I kommuner utan avtal är andelen betydligt lägre. Utbildningen kan omfatta alltifrån 1 till 10 poäng. Den verksamhetsförlagda utbildningen måste regleras i ett centralt ramavtal. Detta avtal skall t.ex. lägga fast att uppdraget är frivilligt, att det ges utbildning för uppdraget, att tiden för uppdraget ryms inom den reglerade arbetstiden, att medverkan i lärarutbildningen bör vara ett lönekriterium och att särskilda uppdrag inom den verksamhetsförlagda utbildningen kan vara en karriärväg. Utifrån ramavtalet skall det vara möjligt för parterna att komma överens om lokala lösningar.

20. Kompletterande lärarutbildning, punkt 20 (m, fp, kd, c)

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c), Peter Danielsson (m) och Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ub345 yrkande 6 och 2005/06:Ub534 yrkande 16.

Ställningstagande

Tidigare valde många blivande gymnasielärare att först läsa en ämnesutbildning och sedan komplettera med två terminer på en lärarhögskola. Lärare som byggt på sin akademiska examen med en lärarutbildning har varit en stor tillgång för skolorna med sina goda ämneskunskaper. I dag måste de läsa ytterligare en termin på lärarutbildningen. För många kan ytterligare en termins studieskulder vara avskräckande. Skolan går därigenom miste om behöriga lärare med bred pedagogisk erfarenhet och gediget kunnande. Med tanke på att de allra flesta av lärarstudenterna i Sverige tidigare valt denna studieväg, riskerar förändringen att leda till en stor minskning i antalet lärare. Den påbyggnadsutbildning som krävs för att bli behörig ämneslärare bör därför åter bli två terminer lång.

21. Fristående lärarutbildningar, punkt 21 (m)

av Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m) och Peter Danielsson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub339 yrkande 12.

Ställningstagande

En framväxt av fristående lärarutbildningar under statlig kvalitetskontroll vore önskvärt. Högskoleverket bör därför ges befogenhet att godkänna fristående lärarutbildningar som uppfyller kvalitetskraven. Godkända utbildningar skall stå under statlig tillsyn och omfattas av statlig finansiering.

22. Speciallärarutbildning, punkt 22 (m, fp, kd, c)

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c), Peter Danielsson (m) och Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ub339 yrkande 11, 2005/06:Ub344 yrkande 20, 2005/06:Ub345 yrkande 2, 2005/06:Ub426 yrkande 27, 2005/06:Ub534 yrkande 19 och 2005/06:Ub593 yrkande 4.

Ställningstagande

Kunskaper om barns språkutveckling, om effektiva metoder för att stimulera barns läs- och skrivförmåga tidigt och om olika former av stöd till barn med läs- och skrivsvårigheter måste åter finnas i skolan. Skolorna behöver tillgång till speciallärare som har möjlighet att jobba enskilt med elever i behov av stöd i sin läs- och skrivutveckling. Ju tidigare ett barn kan få effektivt stöd med läs- och skrivutvecklingen, desto mindre är sannolikheten att barnet senare får problem i andra ämnen. Att tillföra skolan de kunskaper om språkutveckling som en speciallärare har gynnar även barn med invandrabakgrund, som har en annan språktillhörighet. Dessa barn kan ges effektivt stöd med att lära sig svenskt uttal samt att läsa och skriva. Sådana behov täcks inte av dagens specialpedagoger, vars främsta uppdrag är att stödja lärarna i att undervisa elever som har inlärningsproblem i form av t.ex. ADHD och DAMP. Specialpedagogutbildningen skall finnas kvar, men det behövs därutöver en speciallärarutbildning.

Lärarutbildningen, varken den nuvarande eller de närmast föregående, har tillhandahållit kunskaper som de tidigare speciallärarna hade. Kraven på att göra kunskaper i läs- och skrivinläring obligatoriska för en lärarexamen har glädjande nog äntligen hörtsammats. Det är en bra och viktig förändring. Den speciallärarutbildning som bör införas skall omfatta kunskaper i barns språkutveckling, i analysmetoder för att avgöra var ett barn befinner sig i sin språkutveckling, hur språkutvecklingen kan stimuleras och stödinsatser för barn med läs- och skrivsvårigheter. Förkunskapskrav för en speciallärarutbildning skall vara en lärarexamen.

23. Utbildning i hur kunskap utvärderas, punkt 24 (fp)

av Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub344 yrkande 11.

Ställningstagande

Många nyutbildade lärare anser att lärarutbildningen inte i tillräcklig utsträckning lär ut metoder för utvärdering av elevernas kunskaper. Detta är naturligtvis mycket allvarligt. Lärarutbildningen måste av flera skäl reformeras i grunden och en av de saker som behöver förändras är att mer fokus måste läggas på hur lärarna skall kunna följa upp elevernas utveckling.

24. Utbildning i skolans värdegrund m.m., punkt 25 (kd)

av Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ub305 yrkande 1, 2005/06:Ub534 yrkandena 1, 5 och 6, 2005/06:Ub535 yrkande 15 och 2005/06:Ub591 yrkande 1.

Ställningstagande

I läroplanen finns en tydlig värdegrund. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan skall gestalta och förmedla. I överensstämmelse med den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism sker gestaltningen och förmedlingen av värdena genom elevens fostran till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande. Lärarna skall vara värdegrundens ambassadörer i skolvardagen. För att möjliggöra det behöver undervisningen om värdegrundsfrågorna göras obligatorisk i lärarutbildningen.

Vidare bör kunskap om mobbning och konflikthantering omfattas av examensordningen för lärarexamen.

Även ledarskapsutbildning måste ges ökad betydelse i lärarutbildningen eftersom ett av problemen i skolan i dag är bristen på ordning. Ordningsproblemen i skolan kan enligt vissa bedömare vara en följd av friare arbetssätt men kan också ha sin grund i en för svag ledarskapsutbildning. Alla lärarutbildningar bör därför ta upp ledarskap som ämne i sin utbildning.

Det finns vidare ett behov av medieutbildning i lärarutbildningarna för att skydda barn och unga mot skadligt medieinnehåll.

Slutligen finns även ett behov av kunskaper om alkohol, narkotika och tobak (ANT) inom bl.a. den högre utbildningen av lärare och inom pedagogutbildningarna.

25. Kunskap om genusproblematik, punkt 26 (mp)

av Mikaela Valtersson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub428 yrkande 28, bifaller delvis motion 2005/06:Ub315 yrkande 6 och avslår motion 2005/06:Ub575 yrkande 1.

Ställningstagande

Examensordningen för lärarutbildningen i högskoleförordningen är föråldrad och befäster den rådande ojämställdheten snarare än motarbetar den. I examensordningen står det att studenten skall "inse betydelsen av könsskillnader i undervisningssituationen och vid presentation av ämnesstoffet". Regeringen bör låta se över examensordningen så att den befäster vikten av att lärarstudenten skall ha insikt i genusproblematik och kunna undervisa på ett sätt som främjar jämställdhet och motverkar att eleverna stängs in i könsroller.

26. Karriärmöjligheter för lärare, punkt 27 (fp)

av Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub345 yrkande 18 och avslår motionerna 2005/06:Ub426 yrkande 26 och 2005/06:Ub534 yrkande 21.

Ställningstagande

Lärares karriärmöjligheter brukar oftast begränsas till ökat administrativt ansvar i skolan. Skolan borde i stället sträva efter att karriärmöjligheter öppnas för att stärka skolans kunskapsuppdrag. Det kan ske genom att möjliggöra för lärare att på deltid forska i sina ämnen, utveckla undervisningen och producera läromedel m.m.

27. Karriärmöjligheter för lärare, punkt 27 (kd)

av Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub534 yrkande 21 och avslår motionerna 2005/06:Ub345 yrkande 18 och 2005/06:Ub426 yrkande 26.

Ställningstagande

I syfte att höja lärarnas kompetens och öka utvecklingsmöjligheterna bör det införas en ny tjänstestruktur med biträdande lärare, lärare, legitimerad lärare och överlärare. Mot provanställningens slut skall en lärare kunna ansöka om att bli legitimerad lärare med möjlighet att få fast anställning som lärare. Därefter skall det vara möjligt för en legitimerad lärare att avancera till överlärare. Yrkestiteln skall vara ett befordringssteg med högre lönenivå för kvalificerade lärare med särskilt ansvar, t.ex. mentorer och lärare inom den verksamhetsförlagda utbildningen. Den skall också kunna vara öppen för lärare med djupgående kunskaper inom sitt fält. Den nya tjänstestrukturen med kravspecifikationer för de olika nivåerna bör skrivas in i skollagen.

28. Karriärmöjligheter för lärare, punkt 27 (c)

av Sofia Larsen (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub426 yrkande 26 och avslår motionerna 2005/06:Ub345 yrkande 18 och 2005/06:Ub534 yrkande 21.

Ställningstagande

I dag lämnar många duktiga lärare skolan när de vill utveckla sig själva och vill göra mer än att undervisa. Det måste därför finnas fler karriärvägar inom skolan. En lärare skall inte behöva söka sig bort från skolan för att vidareutbilda eller vidareutveckla sig. Att t.ex. möjliggöra lärartjänstgöring på halvtid kombinerad med forskning på halvtid är ett sätt att vidareutvecklas, ett annat är att inrätta lektorat som karriärbefattning.

Utöver detta bör det finnas ytterligare karriärbefattningar som höjer läraryrkets status och som gör att man söker sig till läraryrket och sedan utvecklas inom yrket. För att främja vidareutbildning och specialisering i lärarkåren skall specialisttjänster inrättas i skolan. Regeringen bör tillsätta en utredning, där bl.a. lärarorganisationerna bör ingå, för att se över hur karriärmöjligheter för lärare kan vidareutvecklas.

29. Kompetensutveckling om fysisk aktivitet m.m., punkt 29 (v)
av Britt-Marie Danestig (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 29 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub354 yrkande 9.

Ställningstagande

Fysisk aktivitet och goda mat- och måltidsvanor är två viktiga förutsättningar för hälsa. Därför är det viktigt att skolgårdarna utformas på ett sådant sätt att de inspirerar och stimulerar till lek och rörelse. Lika viktigt är det att skolmåltiderna följer gällande näringsrekommendationer och att de kan intas i en lugn och harmonisk miljö. Skolans eventuella utbud av mellanmål skall också styras av kunskap om mat och hälsa. Även eleverna behöver kunskap inom dessa områden. För att gynna elevers hälsa bör ämnen som idrott och hälsa och hem och konsumentkunskap prioriteras i lärarfortbildning och annan stödjande verksamhet som kan leda till utveckling av ämnena. Det får ankomma på regeringen att vidta erforderliga åtgärder för att tillgodose vad vi här har anfört.

30. Kompetensutveckling rörande HBT-frågor, punkt 30 (v)
av Britt-Marie Danestig (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 30 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:L375 yrkande 32 och 2005/06:Ub572 yrkande 1 och bifaller delvis motionerna 2005/06:L341 yrkande 9 och 2005/06:Ub428 yrkande 31.

Ställningstagande

För att främja likabehandling och motverka diskriminering måste de som verkar inom utbildningsväsendet ha HBT-kompetens. Genom utbildning bör skolans personal göras medveten om de mekanismer som styr diskriminering och trakasserier. Utbildningen bör omfatta sådana frågor som rör sexuell läggning, diskriminering och sexuella trakasserier. Regeringen bör ge Skolverket och Högskoleverket i uppdrag att ta fram en plan för hur alla anställda inom utbildningsväsendet skall få denna kompetens.

31. Kompetensutveckling rörande HBT-frågor, punkt 30 (mp)

av Mikaela Valtersson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 30 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub428 yrkande 31 och bifaller delvis motionerna 2005/06:L341 yrkande 9, 2005/06:L375 yrkande 32 och 2005/06:Ub572 yrkande 1.

Ställningstagande

Skolpersonalen står för en viktig del av skolungdomars vuxenkontakt och formar deras arbetsmiljö. Vi vill betona betydelsen av att personalen har kompetens i HBT-frågor. Med kompetens på detta område menar vi samma typ av insikt, kunskap och förståelse som tas för självklar när det gäller heterosexuellas vardag. Skolverket bör därför ges i uppdrag att utarbeta riktlinjer för att säkerställa kompetens i HBT-frågor hos skolpersonalen. Riktlinjerna bör även innefatta hur skolorna kan arbeta för att tillförsäkra ett jämlikt klimat för unga HBT-personer på skolorna.

32. Kompetensutveckling för lärarutbildare, punkt 31 (kd)

av Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 31 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub534 yrkande 11.

Ställningstagande

Det finns strukturella skillnader mellan lärarutbildning och annan högskoleutbildning. En av dessa skillnader är att det finns ett behov av lärare med aktuell kunskap från skolan. En annan skillnad är att relativt få lärarutbildare har doktorerat. Därför måste lärarutbildningarnas adjunkter med större regelmässighet erbjudas möjligheter till vidareutveckling mot en doktorsexamen, alternativt att läraren kan upprätthålla en skolanknytning för att få insikter om den aktuella skolvardagens problem och lösningar.

33. Auktorisation av lärare, punkt 32 (m, fp, kd, c)

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c), Peter Danielsson (m) och Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 32 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ub255 yrkande 8, 2005/06:Ub279 yrkande 5, 2005/06:Ub339 yrkande 5, 2005/06:Ub345 yrkande 14, 2005/06:Ub426 yrkande 29, 2005/06:Ub534 yrkande 23 och 2005/06:Ub587 yrkande 28.

Ställningstagande

Lärarauktorisation skall införas. Genom nationella kvalitetsnormer skapas en naturlig karriärväg inom läraryrket. Vi vill därför införa ett statligt sanktionerat system för lärarauktorisation. Förslaget ligger nära det som Lärarnas Riksförbund och Läraryrkesförbundet har presenterat och bygger på tanken att befogenheter för lärare, inte minst befogenheter för lärares myndighetsliknande uppgifter som betygssättning och omprövning av betyg, skall kopplas till krav på lärares behörighet, yrkesetik och erfarenhet. Vidare omfattar systemet kvalitetskrav på de lärare som handleder blivande lärare i den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen. Vi vill pröva möjligheten att koppla samman ett sådant auktorisationssystem med den utveckling och fördjupning i yrket som varje lärare bör ha tillgång till.

34. Utbildningsvetenskaplig forskning, punkt 33 (v)

av Britt-Marie Danestig (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 33 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub490 yrkandena 2 och 6.

Ställningstagande

Universiteten och högskolorna ansvarar för att lärarutbildningen vilar på vetenskaplig grund. Lärosätena ålades i propositionen om en ny lärarutbildning att omfördela medel från de fasta forskningsanslagen till forskning och forskarutbildning med anknytning till lärarutbildningen. Om eller i vilken utsträckning en sådan omfördelning har skett är oklart. I utredningen om stöd till utbildningsvetenskaplig forskning (SOU 2005:31) konstaterade utredaren att medfinansieringen inte har fungerat tillfredsställande. Vänsterpartiet menar att kravet på medfinansiering skall tillämpas strikt så länge Vetenskapsrådets utbildningsvetenskapliga kommitté fortsätter sin verksamhet. Det behöver vidare utredas hur kommitténs uppdrag skall utformas i framtiden och vilket stöd lärosätena kan behöva för att fullgöra uppdraget att stärka lärarutbildningens forskningsanknytning.

Det är av största vikt att möjligheter för att utveckla den utbildningsvetenskapliga forskningen skapas så att den svarar mot behov inom lärarutbildning och pedagogisk yrkesverksamhet av samverkan mellan å ena sidan universitet och högskolor och å andra sidan kommuner och skolor. Det behövs strukturer som främjar integration mellan forskning, utbildning och pedagogisk verksamhet. Inom socialtjänsten har Socialstyrelsen och kommunerna aktivt verkat för en sådan verksamhetsanknuten kunskapsutveckling. Framgången med att skapa dylika arenor beror främst på att Socialstyrelsen fått regeringens uppdrag att utforma program för en sådan verksamhet. Regeringen bör på motsvarande sätt ge Högskolverket i uppdrag att i samverkan med bl.a. Skolutvecklingsmyndigheten och Sveriges Kommuner och Landsting utforma program med mötesplatser för forskning och yrkespraktik och med incitament för forskningsfinansiering från skolornas huvudmän.

35. Lärarens roll, punkt 35 (m)

av Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m) och Peter Danielsson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 35 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub339 yrkandena 1 och 4 samt avslår motion 2005/06:Ub534 yrkande 24.

Ställningstagande

Lärarnas roll i skolan har förändrats, och i dag är deras roll mer betydelsefull än kanske någonsin tidigare. I den målstyrda skolan skall läraren anpassa undervisningen så att varje elev ges förutsättning att uppnå målen i alla ämnen. Det kräver regelbunden uppföljning och utvärdering av elevens utveckling mot målen samt identifiering av eventuella behov av stödinsatser. Läraren skall förverkliga de nationella kunskapsmålen och planera uppläggnings av undervisningen utifrån det.

Det är viktigt att skolan organiseras på ett sätt som frigör tid till läraren att ägna sig åt kärnuppgifterna. Hur organiseringen sker skall avgöras på skolan, utifrån de förutsättningar som råder där, och inte på statlig nivå. Staten har ett ansvar för att det övergripande regelverket för skolan tydligt signalerar de minimikrav på kvaliteten i undervisningen som skall gälla överallt. Det nationella regelverket behöver alltså vara formulerat på ett sätt som skapar drivkrafter för att främja lärares professionella utveckling och utveckling av skolans kunskapsbas. Läraryrkets kärnuppgifter bör förtydligas. I centrum skall lärarens pedagogiska uppdrag stå. Vikten av att lärare bidrar till att bygga upp skolans kunskapsbas och att utveckla skolans verksamhet skall förtydligas, liksom lärares befogenheter och ansvar.

36. Lärarens roll, punkt 35 (kd)

av Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 35 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub534 yrkande 24 och avslår motion 2005/06:Ub339 yrkandena 1 och 4.

Ställningstagande

Alltför många skolreformer har under de senaste 30 åren genomförts i strid med lärarkåren. Det är inte underligt att så många som var tredje lärare funderar på att byta yrke. Kommunala skolor måste få villkor som mer liknar de fristående skolornas: korta beslutshierarkier och större frihet från kommunpolitikerna. Politiker har till uppgift att sätta upp målen för skolans verksamhet och med uppföljning och utvärdering tillse att målen uppnås. Däremot är det skolans pedagoger, lärare och skolledare, som måste bestämma hur målen skall uppnås. Politiker skall inte lägga sig i det pedagogiska arbetet i skolan. Vid beslut som gäller skolan måste lärarnas professionella synpunkter få komma fram. Detta gäller också vid utarbetandet av nya kursplaner, som tyvärr ofta sker utan dialog med lärarkåren.

Stora förändringar i skolan måste föregås av ett omfattande remissförfarande där lärarkåren får tillfälle att aktivt delta och lämna synpunkter. Lärarnas och rektorernas professionalism måste värnas.

37. Mentor för nytexaminerade lärare, punkt 36 (fp)

av Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 36 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub345 yrkande 15 och bifaller delvis motion 2005/06:Ub534 yrkande 22.

Ställningstagande

Utveckling är någonting självklart i de flesta akademiska yrken. Utvecklingsmöjligheter stimulerar och belönar goda arbetsinsatser och höjer attraktionskraften i yrket. Äldre lärare har värdefulla kunskaper som måste föras vidare till den yngre generationen. Möjligheterna att utvecklas inom yrket förbättras om särskilda tjänster inrättas, t.ex. som mentor för någon yngre lärare.

38. Mentor för nytexaminerade lärare, punkt 36 (kd)

av Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 36 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub534 yrkande 22 och bifaller delvis motion 2005/06:Ub345 yrkande 15.

Ställningstagande

Efter provanställning för den nytexaminerade läraren måste det följa en rättighet för läraren en skyldighet för kommunen att förordna en mentor för läraren i syfte att säkerställa en god ingång till yrket för läraren.

39. Friskvård och rehabilitering för lärare, punkt 37 (fp)

av Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 37 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub345 yrkande 29.

Ställningstagande

Många lärare upplever en stark stress beroende på en stökig arbetsmiljö, fler tjänstgöringstimmar i skolan och en ökad administration. Vissa lärare blir också utsatta för kränkningar och ett förnedrande språkbruk. De långtidssjuka lärarna blir alltfler. Kommunerna behöver förbättra sitt arbete med friskvård och rehabilitering, kanske särskilt för de äldre lärarna. Men det behövs också mer långtgående åtgärder. Arbetsmiljön måste förbättras i grunden, och lärarnas uppdrag måste göras mer rimligt. Skolan och lärarna har i många år drabbats av politiska beslut som försvårar arbetet i skolan. Det likformiga svenska skolsystemet, där eleverna i många ämnen skall lära samma sak på lika lång tid, ställer orimliga krav på lärarna.

40. Logopedier och bildkonstnärer i skolorna, punkt 38 (c)

av Sofia Larsen (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 38 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub426 yrkandena 28 och 46.

Ställningstagande

Logopedier har en viktig roll i skolan, men tyvärr stämmer inte behovet av logopedier överens med antalet praktiserande logopedier på skolorna. Med tanke på att hela samhället skall vara handikappanpassat 2010 är det hög tid att bistå även dem som har dolda handikapp. Språkstörningar är ett funktionshinder som påverkar såväl inlärningsförmåga som sociala kontakter. Kommunikationssvårigheter kan i hög grad påverka möjligheten att göra framsteg socialt och att klara det dagliga livet. Barn med språkstörningar behöver tid, struktur, upprepning och kontinuerligt vuxenstöd.

I dag är bildämnet ofta ”styvmoderligt” behandlat från år ett till sex. Det är väldigt sällan som bildlärare undervisar eleverna under dessa år. Skolorna bör därför satsa mer på att anställa bildlärare redan under de första skolåren. Om det är svårt att rekrytera utbildade bildlärare, bör det kunna anställas bildkonstnärer som är intresserade av att arbeta med barn. I dag får flyktingbarn ofta bearbeta sina trauman genom att rita och berätta om sin bild. Även andra barn, som inte upplevt de trauman som en flykting har upplevt, kan behöva bearbeta sina känslor.

41. Genuspedagoger, punkt 39 (v, mp)

av Britt-Marie Danestig (v) och Mikaela Valtersson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 39 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub428 yrkande 27 och bifaller delvis motion 2005/06:Ub519.

Ställningstagande

Regeringen initierade 2002 ett projekt som gick ut på att utbilda genuspedagoger. Tanken var att lärare i kommunerna skulle få möjlighet att ta del av en utbildning i genuskunskap och jämställdhet. Kompetensen och kvaliteten i det lokala jämställdhetsarbetet skulle höjas genom att dessa personer fungerade som resurspersoner och spred sina kunskaper till kolleger i kommunen. Regeringens målsättning var att det senast 2004 skulle finnas minst en resursperson för genus- och jämställdhetsfrågor i varje kommun. Men endast drygt hälften av landets kommuner har en utbildad genuspedagog (SOU 2004:115), detta trots att utbildningen bekostats av statliga medel. Vikten av att satsningen på genuspedagoger fortsätter måste understrykas, eftersom kunskap och kompetens i dessa frågor är en absolut nödvändighet för att nå ett jämställt samhälle.

Särskilda yttranden

1. **Kompetensutveckling för lärare (m)**

Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m) och Peter Danielsson (m) anför:

Moderaterna har i sin budgetmotion avsatt en årlig ”läramiljard” för akademisk lärarfortbildning och 350 miljoner kronor under perioden för skolnära forskning.

2. **Kompetensutveckling för lärare (fp)**

Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp) anför:

Folkpartiet har i sin budgetmotion avsatt en årlig miljard för lärarfortbildning och kompletterande utbildning för personer utan komplett lärarbehörighet.

3. **Förskollärare (kd)**

Torsten Lindström (kd) anför:

Det är nödvändigt att långsiktigt satsa på att utbilda fler förskollärare. För att göra detta är en utredning om att införa en särskild ingång för förskollärare i lärarutbildningen en möjlig åtgärd. Jag väljer dock, med hänvisning till att de förslag som lagts fram av Allians för Sverige om lärarutbildningen är viktiga steg i rätt riktning, att inte reservera mig.

4. **Lärarutbildningens allmänna struktur (fp)**

Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp) anför:

Det bör införas tydliga lärarkategorier med olika utbildning och examen såsom exempelvis förskollärare, lågstadielärare, mellanstadielärare och ämneslärare för högstadiet och gymnasiet. Vi väljer dock, med hänvisning till att de förslag som lagts fram av Allians för Sverige om lärarutbildningen är viktiga steg i rätt riktning, att inte reservera oss.

5. **Lärarutbildningens allmänna struktur (fp)**

Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp) anför:

Dagens lärarutbildningar bör på sikt utsättas för konkurrens genom att också ämnesinstitutioner inom högskolan, som bedöms lämpliga, skall kunna få examinationsrätt för lärare. Genom att bygga upp egen didaktisk kompetens och samarbete med pedagogiska institutioner skulle t.ex.

Kungl. Tekniska högskolan respektive Chalmers tekniska högskola kunna vara huvudman för utbildning av lärare i matematik, teknik och naturorienterade ämnen.

Läroutbildningarna bör inte i framtiden utgöra egna lärosäten. Sannolikt ökar både kvalitet och status på utbildningarna om de ingår i större lärosäten. Den pedagogiska och didaktiska delen av läroutbildningen måste dessutom samordnas bättre med ämnesutbildningen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Redogörelsen

Redogörelse 2005/06:RRS17 Riksrevisionens styrelses redogörelse angående statens insatser för lärarkompetens.

Följdmotioner

2005/06:Ub8 av Sten Tolgfors m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om inrättande av en statlig lärarmiljard till akademisk fortbildning för lärare.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om anslag till skolnära forskning och lärares koppling till denna forskning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om inrättande av ett institut för skolnära forskning.

2005/06:Ub9 av Ulf Nilsson m.fl. (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av resurser till lärarfortbildning.

2005/06:Ub10 av Inger Davidson m.fl. (kd, m, fp, c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förtydliga skollagens kompetenskrav.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av akademisk fortbildning för lärare.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att stärka skolans kunskapsbas och att öka lärares möjligheter att bedriva forskning.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lärarutbildningen skall bli mer specialiserad.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kvalitetssäkring av lärarutbildningen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lärarutbildningen skall spegla behörighetskraven.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förtydliga centrala begrepp i lärarutbildningen för att förbättra lärarutbildningens likvärdighet mellan olika lärosäten.

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tvärvetenskapliga studier.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tydliggöra lärosätenas ansvar för samverkan med skolhuvudmännen.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder för att motverka bristen på utbildade, behöriga lärare.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att låta Statens skolverk utveckla uppföljningen så att lärarkompetensen i skolan kan följas upp utifrån de krav som ställs i skollagen.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Statens skolverks utbildningsinspektions uppdrag.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att låta Statens skolverk utvärdera kompetenssituationen i skolan och analysera orsakerna till aktuella problem.

Motioner väckta med anledning av prop. 2005/06:2

2005/06:Kr5 av Håkan Larsson (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om studier i danska och norska språken i lärarutbildningen.

2005/06:Kr6 av Nina Lundström och Heli Berg (båda fp):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behöriga lärare i modersmål.

Motion väckt med anledning av prop. 2004/05:175

2005/06:T1 av Sven Bergström m.fl. (c, m, fp, kd):

24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att anpassa lärarutbildningen för IT-samhället.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005

2005/06:K341 av Camilla Sköld Jansson m.fl. (v):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Högskoleverket bör ges i uppdrag att utvärdera och vidareutveckla lärarutbildningen med avseende på kunskaper om sex och samlevnad.

2005/06:Ju476 av Birgitta Carlsson m.fl. (c, kd, m, fp, v, mp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om sådan ändring i högskoleförordningen (1993:100) att det i de utbildningar som utbildar personer som skall arbeta med barn införs krav på att studenterna skall ha förvärvat särskild kunskap om barn och barns rättigheter samt kunskap om barnkonventionen, grundläggande barnpsykologi och kunskap om sexuell exploatering av barn.

2005/06:L341 av Kenneth Johansson m.fl. (c):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om uppdrag till Skolverket att utarbeta riktlinjer för att säkerställa kompetens i HBT-frågor hos skolans personal samt hur skolorna kan arbeta för att främja ett jämlikt klimat för unga HBT-personer på skolorna.

2005/06:L342 av Peter Eriksson m.fl. (mp, -):

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en obligatorisk del i lärarutbildningen gällande HBT-kompetens.

2005/06:L375 av Lars Ohly m.fl. (v):

32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen vidtar åtgärder för att ta fram en plan för hur alla anställda inom utbildningsväsendet skall få HBT-kompetens.

2005/06:So550 av Viviann Gerdin (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att föräldrakunskap blir en ny inriktning inom lärarutbildningen.

2005/06:Ub219 av Helena Bargholtz och Solveig Hellquist (båda fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förstatliga lärartjänsterna.

2005/06:Ub228 av Anita Sidén och Anna Lindgren (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lärares behörighet.

2005/06:Ub238 av Fredrik Reinfeldt m.fl. (m):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om insatser för att stärka lärares kompetens och läraryrkets status.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en statlig satsning på akademisk fortbildning för lärare.

2005/06:Ub245 av Hillevi Engström (m):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lärare i ämnet samhällskunskap erbjuds en omfattande vidareutbildning i EU-kunskap.

2005/06:Ub255 av Ulf Nilsson m.fl. (fp):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en auktorisation av förskollärare skall införas.

2005/06:Ub279 av Tobias Billström (m):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att stärka utbildningen i IT för landets lärare.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lärarauktorisering.

2005/06:Ub283 av Sten Tolgfors m.fl. (m):

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lärarfortbildning.

2005/06:Ub305 av Ingemar Vänerlöv (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av ANT-kunskap inom den högre utbildningen av lärare och inom pedagogutbildningar samt läkar-, socionom- och vårdhögskoleutbildningarna.

2005/06:Ub315 av Tina Acketoft m.fl. (fp, m):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förbättrad sex- och samlevnadsutbildning.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om obligatoriskt genusperspektiv i lärarutbildningarna.

2005/06:Ub324 av Gustav Fridolin (mp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det bör organiseras kurser i esperantoundervisning för språklärare i grundskola och gymnasium.

2005/06:Ub326 av Lennart Gustavsson m.fl. (v):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att uppdra åt Skolverket att ta fram en statistiskt klar bild av nuläget och det framtida behovet av lärare i hem- och konsumentkunskap.

2005/06:Ub332 av Birgitta Carlsson och Kenneth Johansson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lärarnas behov av att delta i praoverksamhet är viktigt.

2005/06:Ub339 av Sten Tolgfors m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lärares roll i den målstyrda skolan.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behörighetsbegreppets innebörd och användning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en statlig satsning för att förbättra lärares möjligheter till akademisk fortbildning.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lärares kärnuppgifter tydligt skall framgå i skollagen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utredning av ett statligt sanktionerat auktorisationssystem för lärare.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att kvalitetssäkra lärarutbildningen.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ämneskunskaper i lärarutbildningen.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utrymmet för specialisering inom lärarutbildningen.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utvärdering av lärarutbildningens kvalitet.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om speciallärarutbildning.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fristående lärarutbildningar.

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om validering av tidigare utbildning och yrkeserfarenhet.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om möjligheter att komplettera validerade kunskaper för
att uppnå behörighet.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om lärarutbildningens forskningsanknytning.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om ett institut för skolnära forskning.

2005/06:Ub344 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att lärarutbildningen skall innehålla utbildning i hur
kunskap utvärderas.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att speciallärarutbildningen skall återinföras.

2005/06:Ub345 av Ulf Nilsson m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att införa tydliga lärarkategorier med olika utbild-
ning och examen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att återinföra speciallärarutbildningen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att dagens lärarutbildningar skall utsättas för konkur-
rens genom att ämnesinstitutioner skall kunna tilldelas examinations-
rätt för lärare.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att den pedagogiska och didaktiska delen av lärarut-
bildningen skall samordnas bättre med ämnesutbildningen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att Lärarhögskolan i Stockholm skall avvecklas som
eget lärosäte.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att den pedagogiska påbyggnadsutbildningen för
redan ämnesbehöriga lärare skall vara två terminer lång.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om skolpersonal med utländsk bakgrund.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om validering av utländska lärarexamina.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om ett förbud mot att tillsvidareanställa obehöriga lärare.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att obehöriga lärare endast skall kunna visstidsanstäl-
las under ett läsår.

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skolor som bryter mot behörighetsreglerna skall kunna åläggas sanktioner.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att behörighetsbegreppet skall skärpas i lagstiftningen så att både pedagogisk behörighet och ämnesbehörighet skall krävas för att lärare skall anses behörig.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa en auktorisation för behöriga lärare.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om möjligheten för äldre lärare att bli mentor för yngre kolleger.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en plan för hur antalet lektorer skall öka i gymnasieskolan.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skolans ansvar för fortbildning och vidareutbildning av lärare.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förbättrade karriärmöjligheter för lärare.
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av bättre friskvård och rehabilitering för lärare.

2005/06:Ub354 av Lars Ohly m.fl. (v):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att regeringen bör återkomma med förslag om bra matvanor och fysisk aktivitet i relation till satsningar på lärarfortbildning och annan stödjande verksamhet.

2005/06:Ub363 av Marie Wahlgren m.fl. (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om möjligheten att införa en doktorsexamen som ger lektorskompetens för gymnasiet.

2005/06:Ub368 av Mikaela Valtersson och Helena Hillar Rosenqvist (båda mp):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att lärare bör få kunskap om utomhuspedagogik.

2005/06:Ub376 av Carina Hägg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förbättrad lärarutbildning i sex och samlevnad.

2005/06:Ub384 av Birgitta Sellén och Margareta Andersson (båda c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa obligatoriska kurser om dolda funktionshinder i lärarnas grundutbildning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att alla lärarutbildningar skall erbjuda bra undervisning om dyslexi.

2005/06:Ub386 av Rosita Runegrund m.fl. (kd, m, fp, v, c, mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förbättrad lärarutbildning i sex och samlevnad.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en utredning av kvalificerad fortbildning på universitetsnivå.

2005/06:Ub419 av Ann-Christin Ahlberg och Ann-Marie Fagerström (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kompetensutbildning för personal i förskola och skola.

2005/06:Ub426 av Birgitta Sellén m.fl. (c):

22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lärarnas betydelse.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av lärarutbildningen.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skolornas skyldighet att se till att lärarna har tillgång till fortbildning, kompetensutveckling och vidareutbildning.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör tillsätta en utredning för att se över hur karriärmöjligheter för lärare kan utvecklas.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att speciallärarutbildningen skall återinföras.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av logopedier i skolan.
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa en lärarcertifiering.
46. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att anställa bildkonstnärer i skolorna.

2005/06:Ub428 av Peter Eriksson m.fl. (mp, -):

27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om projektet med en genuspedagog i varje kommun.

28. Riksdagen begär att regeringen ser över examensordningen för lärarutbildningen så att den befäster vikten av att studenten skall ha insikt i genusproblematik och kunna undervisa på ett sätt som främjar jämställdhet och motverkar att eleverna stängs in i könsroller.
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Skolverket bör ges i uppdrag att vidta åtgärder för att öka andelen män som arbetar inom skolan.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör ge Skolverket i uppdrag att utarbeta riktlinjer för att säkerställa kompetens i HBT-frågor hos anställda inom utbildningsväsendet.

2005/06:Ub462 av Sven Gunnar Persson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utöka och anpassa lärarutbildningen.

2005/06:Ub471 av Barbro Hietala Nordlund och Kurt Kvarnström (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utbildning i läsinläring i lärarutbildningen.

2005/06:Ub477 av Luciano Astudillo (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att det bör genomföras en nationell översyn av hur vi tar vara på utländska pedagoger.

2005/06:Ub485 av Anita Johansson och Berndt Sköldestig (båda s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att nordiska språk bör ingå i lärarutbildningen.

2005/06:Ub490 av Britt-Marie Danestig m.fl. (v):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att tillsätta en utredning om forskning och forskarutbildning i anslutning till lärarutbildningen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge Högskoleverket i uppdrag att lämna förslag på hur kommunernas och andra skolhuvudmäns delaktighet och ansvar för utbildningsvetenskaplig forskning som bedrivs i anslutning till lärarutbildning och som svarar mot behov inom lärarutbildning och pedagogisk yrkesverksamhet skall preciseras och utformas.

2005/06:Ub491 av Carina Moberg (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att stärka idrottslärares utbildning så att överviktiga barn i högre utsträckning deltar i skolgymnastiken.

2005/06:Ub493 av Britta Lejon (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av ökad kunskap för lärare och annan personal i grundskolan om läs- och skrivsvårigheter.

2005/06:Ub502 av Sinikka Bohlin (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kompetensutveckling i hållbar utveckling i all pedagogisk verksamhet.

2005/06:Ub509 av Åsa Domeij m.fl. (mp, s, fp, kd, c):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utveckling av didaktik för utbildning i hållbar utveckling.

2005/06:Ub519 av Anne Ludvigsson och Hillevi Larsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en fortsatt satsning på kvalificerade genuspedagoger inom skolan.

2005/06:Ub527 av Kerstin Andersson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av behöriga lärare.

2005/06:Ub534 av Torsten Lindström m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lärarutbildningen skall genomsyras av skolans värdegrund.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en granskning av innehållet i det allmänna utbildningsområdet (AUO).
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det allmänna utbildningsområdet (AUO) inom all lärarutbildning förkortas från tre till två terminer.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att den överskjutande terminen i lärarutbildningen ägnas åt inriktningsstudier.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att det i lärarutbildningen skall ingå obligatorisk
utbildning om mobbning och konflikthantering.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att ledarskapsutbildning skall vara en tydlig del av
lärarutbildningen.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om ett centralt ramavtal för den verksamhetsförlagda
utbildningen (VFU).
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om indelning av lärarutbildningen i åldersintervall.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om en översyn av hur examinationsformerna bidrar till
studenternas kunskapsutveckling.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om statlig dimensionering av lärarutbildningens olika
inriktningar.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om forskningsinriktade påbyggnadskurser för lärarutbil-
dare.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om forskningsinriktade påbyggnadskurser för lärare.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att kompletterande lärarutbildning för akademiker
med examen i relevanta ämnen skall förkortas från tre till två termi-
ner.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att stimulera framväxten av fler alternativa vägar in
i läraryrket.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om åtgärder för att förbättra utbildningen av yrkeslärare.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om behovet av speciallärare och specialpedagoger i
skolan.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om en ny tjänstestruktur med biträdande lärare, lärare,
legitimerade lärare och överlärare.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att samtliga nya lärare garanteras kvalificerade
mentorer.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att inrätta en legitimation för lärare.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att värna läraryrkets kompetens.

26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utredning av hur fler lärare med utländsk bakgrund kan rekryteras.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att föra in krav på kompetensutvecklingsplaner i skollagen.

2005/06:Ub535 av Inger Davidson m.fl. (kd):

15. Riksdagen begär att regeringen verkställer riksdagens beslut rörande obligatorisk undervisning om mobbning och konflikthantering i lärarutbildningen.

2005/06:Ub567 av Inger Nordlander m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om adhd/damp i lärarutbildningen.

2005/06:Ub572 av Veronica Palm m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utbildning och pedagogiska verktyg kommer lärare till del kring frågor om homo- och bisexuella samt transpersoner.

2005/06:Ub575 av Gudrun Schyman (–):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om obligatoriska kunskaper om genus- och hbt-perspektiv i all lärarutbildning, yrkesutbildning, undervisning och forskning.

2005/06:Ub578 av Claes-Göran Brandin m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att verka för att en regional referenspunkt för validering och rekrytering av lärare med god yrkeskompetens skapas.

2005/06:Ub587 av Göran Hägglund m.fl. (kd):

28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om inrättandet av en legitimation för lärare.

2005/06:Ub590 av Inger Davidson m.fl. (kd):

25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utbildningen av förskollärare.

2005/06:Ub591 av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av medieutbildning i lärarutbildningarna.

2005/06:Ub593 av Inger Davidson m.fl. (kd):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att återinföra speciallärarutbildningen.

2005/06:N443 av Martin Andreasson m.fl. (fp):

55. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motio-
nen anförs om en förnyad lärarutbildning i Stockholmsregionen.